

Nya Åland

25 SEPTEMBER 2009 NR 194 PRIS 2,00 €

Alla måste få plats i Alandica

KULTUR. Kultur- och kongresshuset Alandica får mycket beröm då verksamheten i huset nu har pågått i ungefär ett halvt år. Bokningarna på kultursidan har dessutom varit fler än man räknat med från början.

Men på den debatt som ordnades i går kväll varnade flera för att huset kan bli elitens finrum. Alla ålänningar bör rymmas in, var budskapet.

SIDAN 9

Pengaregn över IFK efter tv-avtal och Arajuuri-flytt

5 x 100.000 euro från Tipsligan, 90.000 från Kalmar FF

NYHETER. Tipsligans femårskontrakt med nya sportkanalen Urho-TV betyder inte bara fler ligafotbollsmatcher på teve framöver. Kontraktet är värt ett okänt antal miljoner euro, och det betyder att ligaklubbarna nästa och de därpå fyra åren får en hel drös med pengar för verksamheten.

I riksmidia har en summa om 100.000 euro per år till var och en av ligaföreningarna nämnts.

Peter Lundström, tävlingschef på Tipsligan, säger så här om uppgiften:

–Det kan vara en tänkbar summa.

Beloppet slås fast senare i höst samtidigt som

Tipsligas styrelse klubbar nästa års budget.

IFK får dessutom ett tillskott från Kalmar FF på 90.000 euro för mittbacken **Paulus Arajuuri** som efter att säsongen är färdigspelad lämnar Åland för de regerande svenska mästarna.

SIDAN 17

Föraren friad, Öberg dömd

NYHETER. Den 24-årige bilförare som körde på ex-politikerna **May Flodin** och **Mirjam Öberg** på Storgatan på kvällen den 13 mars i fjol friades av Ålands tingsrätt i går. Åtalen om äventyrande av trafiksäkerheten, dödsvållande och vållande av personskada förkastades.

I stället dömdes Mirjam Öberg för äventyrande. Tingsrätten trodde på de vittnen som uppgett att kvinnorna korsade gatan strax öster om övergångsstället och att de kanske var skymda för föraren.

Hon ska också ersätta föraren med 2.00 euro för skadorna på bilen.

SIDAN 3

Uppsagd flygpilot stämmer Air Åland

NYHETER. En pilot, som fram till mitten av september var anställd av Air Åland, stämmer flygbolaget inför rätta för att han anser sig ha fått sparken olagligt. Orsaken var att han varit frånvarande från jobbet.

Piloten hävdar att han hade fyra veckor semester att ta ut från i fjol och att schemaläggaren hade gett klartecken.

Air Ålands vd **Jan Erik Sundberg** ger en kort kommentar:

–Piloten hade ingen semester att ta ut. Han började jobba i februari i fjol och tog ut den införtjänade ledigheten i november.

SIDAN 3

Haglund imponerad av Katapult

NYHETER. EU-parlamentarikern **Carl Haglund** (SFP) var på Åland igår för att sätta sig in i hur situationen för de arbetslösa ungdomarna ser ut.

–Katapult är ett bra exempel på hur man kan använda EU-medel för att bekämpa ungdomsarbetslöshet, sade han efter det nästan två timmar långa mötet med ungdomslottsar samt företrädare för AMS och utbildningsavdelningen.

SIDAN 5

SFP:s EU-parlamentariker Carl Haglund diskuterade ungdomsarbetslöshet på Katapult i går.

Foto: JONAS EDSVIK

Vrak. Galjonsfiguren, liksom hela vraket, är mycket välbevarad.

Foto: ANDERS NÄSMAN

På 100 meters djup står Sjöhästen

KULTUR. Ett vrak i fantastiskt gott skick. Så beskriver dykaren **Christian Ekström** den snubrigg som i flera sekel stått på hundra meters djup mellan Åland och Gotland. Ekström leder, tillsammans med dykarkollegan **Anders Näsman** från Sverige, ett nordiskt team på nio dykare som fått

möjlighet att utforska vraket.

Enligt Ekström, som två gånger varit nere vid vraket, står det på botten med master och bogspröt så gott som intakta.

–Det är som om hon bara skulle ha parerat på botten, säger han.

Man har döpt vraket till "Sjöhästen" efter

det vackra, förgyllda, hästhuvud som utgör galjonsfigur.

Bland det man funnit ombord finns skeletten efter två av skeppets sjömän som stått surrade på akterdäck när det förliste.

SIDAN 10

Antligen

FREDAG

Se det med egna ögon!

www.24.ax

Annika Orre
Epost: annika.orre@nyan.ax
Telefon: 528 450

miljö

”Ämnen som är farliga och som påverkar människors fertilitet finns i vanliga plastskor för barn och vuxna.
SVERIGES NATUR

Kort paus i krympande istäcke

■ Sommaristäcket i Arktis krympte i år inte lika mycket som de föregående två somrarna. Men istäcket var ändå det tredje minsta sedan satellitmätningarna startade för 30 år sedan.

När isen hade sin minsta utbredning i sommar täckte den en yta på 5,1 miljoner kvadratkilometer. Det är en miljon kvadratkilometer mer än under sommaren 2007, då utbredningen nådde en bottennotering.

Men forskare vid Nationella snö- och isdatacentret (NSIDC) i Boulder, USA, anser inte att trenden mot allt mer krympande Arktis isar nu är bruten – tvärtom. Snarare

förstärker årets siffror den starka negativa trenden på sikt. Årets istäcke var 24 procent mindre än genomsnittet under åren 1979–2000.

Forskarna anser att den långsiktiga trenden mot fortsatt krympande isar kommer att stå sig under kommande år. De står fast vid sin tidigare bedömning att sommaren kan vara bort helt runt 2030.

De senaste decennierna har uppvärmningen i Arktis varit ungefär dubbelt så stor som i världen i övrigt. Och nyligen har forskare slagit fast att det senaste decenniet är det varmaste i Arktis på minst 2000 år. (FNB-TT)

Ovanligt många maneter i de åländska vattnen i år

Vackra och ofarliga djur, fast slemmiga

Under sensommaren och hösten har det kommit ovanligt många rapporter om "sjökalvar", maneter, i de åländska vattnen.

Maneterna är både ofarliga och vackra.

Rapporter har kommit från Lumparland, Saltvik och Geta, och ställvis har vattnet i vikar nära land nästan färgats ljusröda när maneterna trängts ihop. Orsaken till att de är nästan genomskinliga är att de består till nästan 100 procent av vatten.

Turun Sanomat beskrev djuren i en artikel nyligen.

Maneterna är uråldriga och märkliga djur med en krånglig förökningscykel, och de gör ingen skada på varken djur eller människor till skillnad från sina släktingar i till exempel Australien där det finns dödligt giftiga maneter. En av dem är irukandji, en liten manet som är svår att upptäcka, vars gift är många gånger starkare än kobrans.

15 cm i diameter

Vår egen manet börjar synas när havsvattnet blir varmare i juli-augusti. Maneterna driver in i vikarna med vindar och strömmar. De blir som störst cirka 15 cm i diameter i Östersjöns bräckta vatten. Ju saltare vattnet är desto större blir maneterna, och i det saltare södra Östersjön kan de bli upp till 30 cm i diameter.

I världshaven kan maneterna bli jättar med en diameter på två meter och mera.

Maneterna kan reglera simdjupet genom att dra ihop och vidga musklerna i kroppen. Solljus och lugnt väder lockar maneterna till ytan, medan moln, kyla och vind får dem att söka sig neråt i vattnet.

Under vissa år drar tusen-

Havets blommor. I år finns det rikligt med maneter i åländska vatten. "Sjökalvarna" på bilden är fotograferade i Saltvik häromdagen.
Foto: ERKKI SANTAMALA

tals maneter fram i havet i väldiga plattor på många tiotal meter.

Fortplantningen

Ju saltare vattnet är, desto bättre lyckas maneternas förökning. I Skärgårdshavets ytterskärgård lyckas fortplantningen ännu, men i Finska vikens mindre salta vikar och i Kvarken har de svårt att överleva.

När hanarna blir köns mogna i slutet av sommaren sprutar han ut sina spermier i havet där de söker sig till honornas mungipor där äggcellerna finns. Det befruktade äggen fäster sig så småningom vid stenar eller alger och övervintrar på havsbotten som små polyper.

Följande sommar sker en utveckling som påminner om när man skivar en korv: Från polyperna lösgör sig minimala maneter som före hösten har växt färdigt och blivit köns mogna.

Efter fortplantningen dör alla vuxna maneter när vintern närmar sig.

Bränner svagt

I början äter maneterna djurplankton och som vuxna rom och fisk- och skaldjursyngel. Manetens mun finns under manetens yta. Där finns också fångstarmarna som bränner ihjäl fångstdjuren. Bara de allra känsligaste människorna kan känna brännefekten som en liten kittling.

Munnen ska dock inte förväxlas med könsorganen, de fyra öronformade delarna i mitten av djuret, ljusröda hos honmaneter och blåskiftande hos hanmaneter.

Om maneterna blir för många på ett ställe kan det leda till att det tar slut på djurplankton, och då rubbas den ekologiska balansen. Så har det gått på vissa platser i sydligaste delen av Östersjön. Det är oklart om fiskarna äter maneterna – åtminstone märks den vatt-niga måltiden i så fall vare sig i fiskarnas magsäck eller i avföringen.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Lyyskis Fastigheter Rfm AFM

Pålitlig – Kunnig – Förmånlig

Storskäret 47, 22130 Gottby, e-post: inger@lyyski.ax
Tel 018-23 507, gsm 050 576 7513
www.lyyskikonsult.ax

GAVELLÄGENHET , 2 R + K , VÅN II, BALKONG MOT SLEMMERN, EGEN GARAGEPLATS VID LÖVSTRANDSVÄGEN I MARIEHAMN

Vacker utsikt över Slemmerna, egen balkong och lugnt område har denna lägenhet om 2 rum + kök/matplats med öppen planlösning, 47 m². Gavellägenheten är genomgående och mycket välhållen med parkettgolv, kakel + plastmatta i badrum, nytapetserat i sovrum. Bostadsbolaget har totalt 24 lägenheter i 8 komplex. Nära till strandpromenaden och motionsslingor, bekvämt med gång- och cykelväg in till centrum, busshållplats i närheten. Uppvärmning direkt el. Huset uppfört 1986, välskött bolag med kontinuerligt underhåll. Egen garageplats och låsbart rymligt förråd. Gemensamma utrymmen; förrådsutrymmen, tvättstuga med klädvärd, bastu med dusch.

Bolagsvederlag: 42,30€/mån. Skuldfrött bolag

Tillträde: Omgående efter köpslut

Utgångspris: 120.000€

Visning: Enligt överenskommelse

Lyyskis Fastigheter – Ett tryggt val!

Lyyskikonsult AFM

Storskäret 47, 22130 Gottby • 018-23507
www.lyyskikonsult.ax • inger@lyyski.ax

ANLÄGGNINGSLASER...

Tysk kvalitet

geo
F E N N E L

MASKIN-SENSOR FMR600.

Maskinmottagare för alla lasrar.

499€

LASER PAKET FL 100HA.

Allround **planlaser** för entreprenörer. Inklusive stativ och mätsticka.

970€

LASER PAKET FL 400HA-G.

Automatisk **tvåfallslaser** med kikare. Inklusive vevstativ och mätsticka.

1850€

BYGGVARUHUSET
BYGG • TRÄ • JÄRN • HEMINREDNING
KÖK • BADRUM • FÄRGER • VERKTYG
TFN 28 011, BUTIKEN 28 170, FÄRGER 28 215,
BYGGLAGRET 28 174 ÖPPET: VARD. 7-18,
TORS. 7-20, Bygglagret 7-18, LÖRD. 9-15

www.byggvaruhuset.ax

NERA ÖPPET! VARDAGAR 7-18, TORSDAGAR 7-20, Bygglagret 7-18, LÖRDAGAR 9-15

Hoppade. En man hoppade från Viking Lines ms Gabriella inför flera vittnen. Foto: VIKING LINE

Hittad livlös efter hopp från färja

En man i 40-årsåldern hoppade från ms Gabriella i onsdags kväll. Efter två timmars efterspaning hittades han livlös.

Klockan 22.30 på onsdagskvällen gick larmet om att en man fallit överbord från Viking Lines ms Gabriella. Fartyget befann sig då cirka 30 kilometer sydväst om Hangö.

–Han har klättrat över relingen och hoppat själv enligt flera vittnen, säger **Tony Öhman**, teknisk direktör vid Viking Line.

I sökandet deltog förutom Gabriella också Silja Serenade, Baltic Queen, superpuman från Åbo samt sjöräddningen. Efter två timmar hittades mannen livlös i vattnet.

–Det blåste sydvästliga vindar 7-10 meter per sekund, var mörkt och höga vågor. Det är ovanligt att någon alls hittas då, säger **Niklas Guseff** vid sjöräddningscentralen i Åbo.

Sågs i vattnet

En passagerare ombord på Gabriella såg mannen, som var i 40-årsåldern, i vattnet. Han vinschades upp i helikopter och fördes till sjukhuset i Åbo. Enligt uppgifter gick det inte att få liv i honom.

Medborgarskapet är ännu oklart.

–Men han var inte ålänning, säger Tony Öhman.

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax

Stal mätare från sprängningsområde

■En polisanmälan om misstänkt stöld är inlämnad. Någon ska den 12 september ha stulit en vibrationsmätare från sprängningsområdet utanför Bio Savoys byggnad i korsningen Ålandsvägen/Nygatan.

Ett fall av misstänkt snatteri ägde rum i lördags när någon tog en trycktank från en båt vid Notviken. Snatteri handlade det också om ombord på ett kryssningsfartyg i onsdags när två personer åkte fast när de tog parfym från en tax free-butik. En av personerna visade sig dessutom ha en fällkniv på sig vilket rubriceras som ”innehav av eggvapen på allmän plats”. (mt)

Tre sökande som landskapsåklagare

■Tre personer har sökt tjänsten som landskapsåklagare, uppger Åland Radio.

De sökande är **Frida Isaksson**, Mariehamn, **Johanna Nyman**, Vasa och **Heidi Röblom**, Åbo.

■**Fem postlådor** på en ställning på Gåsövägen i Lemland har vandaliserats. Brottet rubriceras som misstänkt skadegörelse.

Sparkad pilot stämmer Air Åland –hävdar olaglig uppsägning

Inför rätta. En pilot, som nyligen sades upp från Air Åland, drar nu bolaget inför rätta.

Foto: ERKKI SANTAMALA

En 55-årig pilot som varit anställd av Air Åland sedan början av 2008 har lämnat in stämning till Ålands tingsrätt med motiveringen att han blivit olagligt uppsagd.

Piloten yrkar på att tingsrätten konstaterar att uppsägningen, daterad den 14 september, var olaglig och att han därför har rätt att få jobbet tillbaka.

Han vill att tingsrätten ålägger Air Åland att betala 500 euro extra i lön utöver de 5.750 euro han lyft per månad

från oktober 2008 till februari i år, totalt 2.500 euro, samt två månaders uppsägningslön, 11.500 euro, och väntelön för sex dagar, 1.600 euro.

Ett års lön

Dessutom kräver han tolv månadslöner à 5.750 euro, korrekt semesterersättning och att flygbolaget betalar hans rättegångskostnader.

I stämningsansökan framgår att bolagets ledning upprättade ett nytt arbetsavtal efter samarbetsförhandlingar under sommaren 2009 och att

arbetstiden planeras och schemaläggas av Air Ålands samarbetspartner Avitrans Nordic ab, även för piloterna.

I det inlämnade materialet framgår att piloten uppgett för schemaläggaren att han hade fyra veckor semester från 2008 att ta ut och att han ville göra det från 28 augusti till 21 september, något som också ritades in i schemat.

Borta från jobbet

Den 14 september uppger han sig ha fått ett e-postmeddelande med besked om upp-

sägningen. Från bolagets sida ansåg man att han varit borta från jobbet mer än sju dagar utan att meddela giltigt skäl.

”Uppenbarligen har Air Ålands ledning blivit mycket upprörd när man har kommit fram till att XX, enligt ledningen, inte borde ha blivit beviljad ledighet”, heter det i stämningsansökan där det också sägs att den övriga personalen, men inte piloten själv, informerades om uppsägningen.

Som avslutning nämns att piloten är 55 år, är bosatt i

Sverige, har fyra barn att försörja och att utsikterna att få nytt jobb är ”synnerligen oklara”.

Ingen ledighet

Air Ålands vd **Jan Erik Sundberg** ger en kort kommentar till Nya Åland:

–Piloten började jobba i februari i fjol och tog ut den införtjänade ledigheten i november. Han hade ingen sådan ledighet införtjänad som han tog i augusti och september i år.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax

Dom i går i Ålands tingsrätt

Föraren friades från åtal, påkörd kvinna blev dömd

Den 24-årige bilföraren, som körde på ex-politikerna May Flodin och Mirjam Öberg i mars i fjol, frias helt av Ålands tingsrätt. I stället dömdes Mirjam Öberg för äventyrande av trafiksäkerheten. Hon måste också ersätta föraren för skadorna på bilen.

Föraren stod åtalad för att ha äventyrat trafiksäkerheten, vållat May Flodins död och Mirjam Öbergs svåra skador på kvällen den 13 mars i fjol på Storagatan i Mariehamn. Alla tre åtal förkastades av tingsrätten i domen som kom i går.

Motiveringen var att det var mörkt, att de båda kvinnorna bar mörka kläder, inte befann sig på övergångsställe och möjligen var skymda av refugen mitt i gatan, och därför

Ung bilförare åtalades i går –men nekar till dödsvållande

Åtalen förkastades.

Bilföraren frias helt av tingsrätten för dödsolyckan på Storagatan i mars i fjol. Nya Åland rapporterade från rättegången den 11 september.

kunde inte föraren uppfatta dem i tid. Rätten ansåg alltså att det inte hade kunnat konstateras att föraren skulle ha varit ouppmärksam, trots att

han ”olyckligtvis” inte observerade kvinnorna i tid.

Eftersom han inte har handlat uppsåtligt eller oaktsamt har han heller inte gjort sig skyldig till något brott, konstaterar rätten.

Han dömdes enbart för att inte ha betalat fordonsskatten, åtta dagsböter eller sammanlagt 208 euro.

Trodde på vittnen

Däremot gjorde Mirjam Öberg enligt rätten sig skyldig till brott. Trots att hon själv under rättegången bestämt förnekade att hon och väninnan korsat den södra delen av Storagatan strax öster om övergångsstället dömdes rätten enligt det som tre vittnen uppgav – att kvinnorna inte hade gått på övergångsstället. Hon bröt också mot lagen eftersom

Olycksplatsen. Olyckan inträffade på Storagatan i mars i fjol. Arkivfoto: FREDRIK TÖRNROOS

hon inte bar reflex, skriver rätten i domen.

Något straff får hon däremot inte – ett straff skulle vara uppenbart oskäligt med tanke på de svåra skador hon ådrog sig och med beaktande av att hon aldrig kommer att bli helt återställd.

2.000 euro för bilen

Däremot måste hon betala 2.000 euro för skadorna på förarens bil. Rätten konstaterar att det inte har retts ut i vilken grad hon har orsakat skadorna

på bilen, och då gäller enligt HD-praxis omvänd bevisbörda: Eftersom den utredningen saknas så anses hon ha förorsakat skadorna tillsammans med väninnan och åläggs att ersätta skadorna till ett skäligt belopp.

Mirjam Öberg ska också betala 97 euro till föraren för hans rättegångskostnader.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Kostsamma planer i Lemlandsbudget

LEMLAND. Slopad åldersintegrering, fler kultursatsningar och större fokus på åldringsvården är några av de punkter som togs upp vid Lemlands budgetinformation för kommunens invånare.

Klart är att de flesta nämnderna vill gå långt utanför de givna ramarna.

Lemlands invånare bjöds in till kommunstyrelsens budgetinfomöte på Solkulla i Flaka i onsdagskväll. Bland annat berättade nämndernas ordföranden om sina planer för 2010.

–Vi har haft som tradition och ambition att informera våra invånare. Den här gången kom drygt 40 personer varav 25 procent inte är engagerade förtroendevalda, så det var riktigt skoj, säger styrelseordförande **Gun-Mari Lindholm** (Ob).

Nämnderna har alla utformat en budgetplan för nästa år och det är nu upp till kommunförvaltningen att titta på dem innan förslagen presenteras för styrelsen 26 oktober. Förhoppningen är att det sedan landar på fullmäktiges bord 9 december.

–Budgetdirektiven har ökat med 2,5 procent från ifjol, men det finns ett tryck från flera nämnder om att få en utökad ram från det som blivit tilldelat, säger Lindholm och fortsätter:

–Ska vi hålla oss till inom ramen måste vi gå ner 300.000 euro från de förslag vi såg igår (läs: onsdag) kväll. Vissa frågor är mer angelägna än andra och kanske kan vi hitta andra lösningar.

Satsar på Joel

Tekniska nämnden var den enda avdelningen som höll sig inom ramarna trots att stora investeringar inom vatten, avlopp och vägarbeten väntar. Socialnämnden har i sitt förslag gått 150.000 euro över budget.

–De ser ett ökande behov

Investeringar. Budgetförslaget inför nästa år är ännu i sin linda, men ett första besked från nämnderna visar att summor långt över de givna ramarna behövs. Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

inom åldringsvården sedan fokus legat på barnomsorgen de senaste åren, säger Lindholm.

Kultur- och biblioteksnämnden fick ett positivt gensvar genom satsningen på Joeloperan som gynnade kringverksamheterna i Lemland.

–Den Joelvandring som arrangerades hade en kalkyl på 70 deltagande personer, men hela 280 personer gick turen och det gav förstas mersmak.

Nu vill nämnden satsa vidare, även om det blir kostsamt.

–Man kan förstås se det som viktigt att bibliotek och kultur finns tillgängligt när folk inte har råd med annat. Så vi har en positiv inställning till verksamheten och hoppas vi kan

lösa det i nästa skede, säger Gun-Mari Lindholm.

Bryta klassindelning?

Skolnämndens viktigaste tyngdpunkt ligger på åldersintegreringens vara eller inte vara. I dag finns tre stycken grupper med elever blandat från årskurs 1-3 samt fyra stycken grupper med elever från årskurs 4-6. En beställning från kommunfullmäktige har gjorts om att se över frågan.

–Är integreringen fortfarande bra? Vad vill föräldrar och lärare? Skolnämnden har anlitat Living som gjort enkätundersökningar där ungefär hälften vill ha systemet kvar och hälften vill se en förändring. Det avgörande har dock

varit att lärarna vill se en förändring och man har därför tittat på hur det går att omorganisera.

Grupperna skulle då utökas vilket kräver större lärarresurser och fler klassrum. Nämnden har begärt en ökad budget på cirka 100.000 euro.

–Förslaget kräver att skolan byggs ut ytterligare vilket i sin tur kräver modulhyrningar och liknande, säger Lindholm.

En idrottshall

En lösning skulle vara att nyttja den befintliga gymnastiksalen eftersom planer finns på att bygga en fristående byggnad som inrymmer en gymnastikhall.

–Vi har en grupp som tittar på det. Det finns också pla-

ner på en multiarena och nu utreds om man kan slå ihop det på något sätt. Men några resultat finns ännu inte att presentera, säger Gun-Mari Lindholm.

Vidare finns grupper som bland annat tittar på hur kommunkansliets personalbesättning borde se ut, hur Lemland kan bli en ekokommun och hur man kan göra kommunen attraktivare.

–Vi har ett område på Järsö/Nåtö som vi tillsammans med en privatperson satsar på att få byggnadsplanerat. Samma sak på Björkudden där vi också väntar oss en viss inflyttning.

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax
tfn 528 478

Crosskey-vd i Hfd-tvist med landskapsregeringen

Efter att ha fått avslag på sin jordförvärvsansökan har Crosskeys vd Carita Weiss besvärat sig till Högsta förvaltningsdomstolen. Men landskapsregeringen håller fast vid sitt beslut och hänvisar till att paret Weiss har bott på Åland kort tid och inte har annan relevant anknytning hit.

Nyan har tidigare skrivit om landskapets avslag på **Carita** och **Robin Weiss** ansökan om jordförvärvstillstånd. För 200.000 euro köpte paret i november 2008 ett 2.040 kvadratmeter stort markområde i Lemland Järsö. Tomten ingår i en detaljplan som fastställts av kommunen.

Tomten har 50 meter strandlinje. Enligt planen får ägarna uppföra egna hemshus omfattande högst två bostäder, ett biltak, två ekonomibyggnader och en strandbastu. I tomten ingår inte delar i samfällida

vatten- eller markområden.

Vid ett möte i februari beslöt kommunstyrelsen att inte förorda ansökan men efter att Weiss lämnat in kompletterande uppgifter ändrade kommunen sitt beslut. Motiveringen var att tomten ligger på planerat område.

Bosatta på Åland

Carita Weiss har både svenskt och finländskt medborgarskap och är skriven på Åland sedan december 2008. Robin Weiss är svensk medborgare och skriven på Åland sedan februari i år.

Landskapsregeringen avslag ansökan med motiveringen att gällande praxis inte tillåter personer som bott så kort tid på Åland att besitta en strandtomt.

I augusti lämnade Carita och Robin Weiss in ett besvär till Hfd. De menar att landskapsregeringens beslut strider mot tidigare tillståndspraxis och hänvisar till ett fall från år

2001 då en person utan hembygdsrätt, och som bott mindre än fem år på Åland, efter överklagan till Hfd fick rätt att äga och besitta en strandtomt avsett för fast bosättning.

Hävdar samma praxis

Landskapsregeringen har nu skickat ett svar till Hfd. Kansliminister **Roger Eriksson** (Lib) påpekar att den sökandes anknytning till Åland måste tas i beaktande. I det tidigare fallet var anknytningen till Åland avsevärt starkare än i fallet Carita och Robin Weiss, varför ärendena inte är jämförbara, anser Eriksson.

I fallet från 2001 hade sökanden bott på Åland i fyra år och nio månader. Den sökande hade därtill förvärvat markområdet tillsammans med sin sambo som hade åländsk hembygdsrätt.

Nyan har sökt Carita Weiss för en kommentar.

ANNIKA KULLMAN
annika.kullman@nyan.ax

I jordförvärvstvist. Efter att ha fått avslag på sin ansökan om jordförvärvstillstånd besvärar sig Crosskeys vd Carita Weiss till Högsta förvaltningsdomstolen. Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

Sprängningar upp igen i Jomalanämnd

■Dalbo affärsfastigheters begäran om att få spränga bort 35.000 kubikmeter från Svibyberget för att kunna förverkliga ett kontors- och affärsprojekt behandlas på onsdag på nytt av byggnadstekniska nämnden i Jomala.

Det sker på begäran av ägarna till Dalbo affärsfastigheter, **Tomas Brunberg** och **Gert Sviberg**, som inte har godtagit det tidigare beslutet från nämnden att bolaget enligt lag först bör ansöka om bygglov. Dalbo affärsfastigheter har ännu inte ansökt om bygglov för projektet och inte heller offentliggjort vilka konkreta planer de har.

Byggnadstekniska nämnden grundade också sitt tidigare beslut på att det i detaljplanen för området inte nämns att en så omfattande sprängning får göras och att bolaget därför formellt borde ansöka hos landskapsregeringen om tillstånd för sprängning enligt naturvårdslagen.

Undantag från naturvårdslagen får endast göras om det finns antingen ett byggnadslov eller en detaljplan där själva sprängningsområdet och mängderna är klart angivna. (tt-s)

Beslut om linfärjor nästa vecka

■Vid landskapsregeringens plenum på torsdag nästa vecka fattas beslut om besparingarna för landskapets linfärjetrafik.

Vid gårdagens plenum presenterade trafikministern **Veronica Thörnroos** (C) sitt förslag.

Detaljerna är inte offentliga, men tidigare har Thörnroos sagt att förslaget innebär en större inbesparing och tar större hänsyn till brukarna än det förslag som hennes företrädare **Runar Karlsson** lade.

Vill ha nytt avtal för kollektivtrafik

■BRÄNDÖ. Kommunstyrelsen har beslutat ingå nytt avtal angående kollektivtrafiken med trafikidkarna i kommunen. Efter att ruttaxorna inte längre regleras av landskapet och fri prisättning gäller har trafikidkarna i Brändö aviserat en höjning av taxorna på cirka 30 procent för kollektivtrafiken. Kollektivtrafiken är den taxiskjuts som kommunen bekostar i samband med färjornas avgångar och ankomster.

–Årets budget var i lägsta laget och kostnaden blir minst 10.000 euro högre, säger kommundirektör **John Wrede**. Antalet turer och passagerare steg drastiskt när kollektivtrafiken blev gratis.

Nu vill kommunen försöka få ner kostnaderna genom nya avtal med trafikidkarna i kommunen. Avtalet för nästa år måste vara klart den 1 oktober.

–Det betyder en bantad tidtabell framförallt för sommaren 2010. Vi måste tänka mer på våra invånare än sommargästerna.

Man beslöt att ingå avtalet för tiden 1 januari till den 15 augusti för att kunna göra större ändringar när man ser hur den faktiska kostnaden blir. Ändringarna berör inte serviceturena i kommunen. (ns)

Haglund träffade ungdomslotsar

Arbetslösheten bland unga ökar i hela EU. Igår var EU-parlamentarikern Carl Haglund (SFP) på Åland för att diskutera förebyggande åtgärder med Katapult, AMS och utbildningsavdelningen.

–Katapult är ett bra exempel på hur man kan använda EU-medel för att bekämpa ungdomsarbetslöshet, tycker Haglund.

I början av augusti träffade Carl Haglund åländska fiskare. Igår var han åter på Åland tillsammans med sin åländske specialmedarbetare Wille Valve, den här gången för att möta ungdomslotsarna, de som idag jobbar närmast de unga arbetslösa. Verksamheten finansieras till 50 procent av Europeiska socialfonden.

Att Carl Haglund valt att besöka just Katapult motiverar han delvis med sitt tidigare arbete som statssekreterare med ansvar för ungdomsfrågor och sina kontakter med liknande projekt.

–Men det handlar också om min allmänna oro för hur ungdomar påverkas av lågkonjunkturen. När det går dåligt är det ungdomarna som drabbas hårdast, så är det i hela Europa.

Hjälp att nå mål

Mötet hölls i Katapults nya lokaler på Neptunigatan. Projektledaren Marcus Quarnström inledde med en presentation av Katapults verksamhet. Ungdomslotsen Göte Winé berättade om sitt arbete med att lotsa unga och uppmuntra dem att nå sina mål när det gäller studier och arbete.

–Vi har fyra ledord i arbetet: hitta, gräva, lotsa och motivera, säger Winé.

Sofie Henriksson, ungdoms-

På Ålandsvisit. Specialmedarbetaren Wille Valve och Europaparlamentarikern Carl Haglund (SFP) besökte Katapult i går för att diskutera förebyggande av ungdomsarbetslöshet. Foto: JONAS EDSVIK

vägledare vid AMS, konstaterar att arbetslösheten bland de unga ökar.

–2008 var den 4,2 procent, idag 6 procent.

När företagen inte nyanställer är det de unga som drabbas först.

–De har minst arbetserfarenhet och har inte alltid hunnit utbilda sig än.

Ny utbildning

Elisabeth Storfors från landskapsregeringens utbildningsavdelning berättade om den nystartade yrkesförberedande linjen vid Ålands naturbrukskola. Den ettåriga linjen

Fakta/Katapult

■ Katapult är ett delvis EU-finansierat projekt för arbetslösa ungdomar i åldern 16-25 år. Målsättningen är att de unga ska få jobb eller studieplats under eller efter sin tid på Katapult.

fungerar som ett alternativ för den som blivit utan studieplats till hösten eller som är osäker på sina framtida studieväl.

Hon lyfte problematiken med dimensionering av utbildningsplatser. I år har in-

■ Under projektiden på 1-12 månader får de unga en chans att stanna upp och fundera på vad de vill studera eller jobba med. Fokus ligger på den enskilda individen och på personliga handlingsplaner.

tresset varit ovanligt stort till de tekniska utbildningarna.

–Vad är det som ska styra, samhällets eller individens behov? Ska man ha hur många kosmetologutbildningar som helst bara för att det finns ett intresse?

–Man ska inte utbilda för registret, tyckte Haglund.

Ser nyttan

Som politiker gäller det att skapa sig en helhetsbild, säger Carl Haglund. Lyckade projekt som Katapult kan lyftas fram när det är dags att fördela ekonomiskt stöd till olika lokala verksamheter.

–Det är viktigt att försäkra sig om att det i framtiden finns medel till den här typen av projekt. Där kan jag som politiker vara med och skapa opinion.

ANNIKA KULLMAN
annika.kullman@nyan.ax

Turordning för vaccin fastställt

Vaccinationen av den så kallade svininfluensan har nu fått en fastställd ordning. Först i kön står anställda inom hälso- och sjukvården liksom andra direkta riskgrupper.

Om epidemin uteblir finns inget behov att vaccinera friska personer från 25 år och uppåt.

Statsrådet har fastställt ordningen för den frivilliga vaccinering som skyddar mot svininfluensan, viruset H1N1. Först i tur att få vaccinet när det anländer är anställda inom hälso- och sjukvården, socialvården och sjuktransporten samt apoteksanställda inom kundtjänsten.

–De som vårdar infektions- och jourpatienter exponeras mångdubbelt för viruset genom sitt arbete, eftersom de som insjuknat uppmanas att vända sig till dem, konstaterar statsrådet i beslutet som togs på torsdagen.

Nästa i tur att vaccineras är gravida kvinnor.

–Trots att största delen av de gravida kvinnorna får en

lindrig sjukdom, är risken för att deras sjukdomsbild blir allvarig större än för andra kvinnor i samma ålder, sägs i beslutet.

Grupp tre består av personer i åldern 6 månader till 64 år som hör till en riskgrupp. Det innefattar personer med hjärt- och lungsjukdomar, metabolska sjukdomar, kroniska lever- eller njurinsufficiens, neurologiska- eller neuromuskulära sjukdomar samt övriga sjukdomar eller behandlingar som försämrar motståndskraften.

–I det här skedet vaccineras inte ännu personer som fyllt 65 år, eftersom de har mindre risk att insjukna än den övriga befolkningen.

En månad kvar

Den fjärde gruppen består av friska barn i åldern 6-35 månader följt av den femte i ordningen vilket är barn och ungdomar i åldern 3-24 år samt vårdpliktiga.

–En framgångsrik vaccinering av unga åldersklasser är det viktigaste sättet att begränsa spridningen av pan-

Smittspridare. Överallt finns potentiella smittkällor som kan ge dig svininfluensa. Nu finns en vaccinationsordning fastställd som gör att du snart kan skyddas. Foto: STEFAN ÖHBERG

demin i Finland. Genom att vaccinera unga, och på så sätt förebygga allvarliga sjukdomsfall i den här åldersgruppen, sparar man många levnadsår.

Den sjätte gruppen består av personer som fyllt 65 år och som på grund av en sjukdom tillhör en riskgrupp.

–Behovet att vaccinera hela

befolkningen bedöms när man ser hur situationen utvecklas. Om epidemisituationen fortfarande kräver en fortsättning av vaccinationerna, vaccineras friska personer i åldern 25 år och över som följande grupp, med början i de yngre åldersgrupperna, skriver statsrådet i beslutet.

Vaccineringarna kan enligt vad man tror idag inledas i slutet av oktober. Hela befolkningen kan få sin spruta under hösten och vintern.

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax
tfn 528 478

Den lemländska aktionsgruppen mot Föglötunneln tipsade Ålands miljö- och hälsovårdsmyndighet om de planerade provsprängningarna, kunde Nya Åland berätta i juli.

Komplettering om Föglötunneln

Landskapsregeringen har ytterligare kompletterat sin ansökan till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet angående Föglötunnelprojektet.

Man anholder dessutom om en skyndsam behandling av ansökan.

Det var i slutet av juli som Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet (ÅMHM) begärde in kompletteringarna. Bland annat efterfrågades ett skriftligt tillstånd från markägarna. Men landskapsregeringen håller fast vid sin ståndpunkt att det handlar om en grundundersökning för väg och inte om ett vattenföretag som kräver markägarnas tillstånd.

Landskapsregeringen skriver i kompletteringen att:

■ Landskapsregeringen, som väghållare i landskapet, har rådighet att genomföra grundundersökningar på de fastigheter som berörs av ett förslag om byggande av väg.

■ Förslaget om byggande av väg har väckts av lagtinget.

■ De föreslagna kärnborrningarna kräver miljögranskning av ÅMHM och att en sådan ansökan har lämnats in.

■ Det är tveksamt om den refraktionsseismiska grundundersökningen utgör ett vattenföretag i vattenlagens mening. Om ÅMHM skulle finna att så är fallet utgör undersökningen hursomhelst inte ett miljötillståndspliktigt vattenföretag.

Undersökningarna består av två delar: dels tre kärnborrningar, dels en grundundersökning där man ser på berggrundens geologiska struktur. Landskapsregeringen anholder om en skyndsam granskning av ansökan med beaktande av att undersökningarna ”är beroende av vädret och årstiderna”.

Nyan har sökt trafikminister Veronica Thörnroos (C) för en kommentar. (ak)

Okända orsaker till två elavbrott

■ Lumparland och östra Lemland drabbades av ett kort elavbrott på måndagsförmiddagen. Utan ström blev man också en kort stund i Sundsbyarna Finby, Mångstekta, Hulta, Sibby, Strömbolstad, Brändbolstad och Björby under tisdagen.

Kraftnät Åland undersöker orsakerna till avbrotten. (mt)

Patrik Dahlblom

Epost: patrik.dahlblom@nyan.ax

Telefon: 528 451

Vi firar1-15 år

Michaela Törnqvist i Jomala Sviby fyller 13 år på söndag, den 27 september. Farmor, farfar, Julle och Bobbo gratulerar.

Ziggy Robinson White i Hammarland Hellesby fyller 2 år på lördag, den 26 september. Diddi-mommis, Tossan och Bella gratulerar.

Nygifta

Den 15 augusti 2009 vigdes Linda Gustafsson och William Ekström på Kastelholms slott. Bruden tar namnet Ekström. Vigselförrättare var häradsskrivare Sirja Boman.

Foto: PRIVAT

nyan.ax

DÖDA

Vår Kära

Birdie Helena Jansson

* 1.3.1930 + 18.9.2009

har lämnat oss i sorg och saknad

Att regndroppar faller som tårarna gör
rår inte stjärnorna för
Älskling vi vet hur det känns
när broar till tryggheten bränns
Fast tiden har jagat oss in i en vrå
är himlen så oskyldigt blå

Ted Gärdestad

Edvin

Tack, Snälla Mormor, för ALLT
Vila i frid

Conny och Jessica
Thomas och Camilla
John
Simon och Eeva

Emma, Elin och Siri

Släkt och Vänner

Jordfästningen äger rum i Geta kyrka lördag 3.10 kl. 12.00
i kretsen av de närmaste, enligt Birdies egen önskan.

Den 13 september klockan 14.57 föddes Oliver Dahlström med en längd på 53,5 centimeter samt en vikt på 4.540 gram. Föräldrar är Cecilia och Kim Dahlström och familjen bor på Skomakarvägen i Jomala.
Foto: PRIVAT

Nygifta

Sari Harju och Kenneth Johansson gifte sig den 19 september i Finströms kyrka. Med på bilden är sonen Hugo Johansson. Gemensamt efternamn blir Johansson. Vigselförrättare var församlingspastor Peter Karlsson.

Foto: PRIVAT

Positionslistan

Birka Cargo Ab Ltd

Baltic Excellent: Chatham 26.9, Braviken 1.10, Hallstavik 2.10, Terneuzen 6.10.
Birka Exporter: Amsterdam 25.9, Hallstavik 28.9, Braviken 29.9, Amsterdam 2.10, Hallstavik 5.10.
Birka Transporter: Travemünde 25.9, Helsingfors 27.9, Raumo 28.9, Lybeck 1.10, Travemünde 2.10, Helsingfors 4.10.
Birka Shipper: Istanbul 26.9, Benghazi 28.9, Sagunto 1.10, Tarragona 2.10, Genoa 4.10.
Birka Carrier: Helsingfors 26.9, Immingham 29.9, Antwerpen 30.9, Amsterdam 1.10, Helsingfors 4.10.
Birka Express: Helsingfors 29.9, Kotka 30.9, Bilbao 6.10.
Birka Trader: Hangö 25.9, Hull 28.9, Bilbao 30.9, Antwerpen 3.10, Helsingfors 6.10.

Godby Shipping

Link Star: Mariehamn t.o.m. 31.9.
Midas: Gdynia 28.9, Raumo 30.9, Gdynia 5.10, Raumo 7.10, Gdynia 12.10, Kotka 14.10, Raumo 16.10, Gdynia 19.10.
Mimer: Raumo 29.9, Kotka 1.10, Amsterdam 5.10, Rouen 7.10, Raumo 13.10, Kotka 15.10, Amsterdam 19.10.
Miranda: Antwerpen 28.9, London 29.9, Kotka 5.10, Antwerpen 12.10, London 13.10.
Misana: Santander 25.9, Kotka 5.10, Raumo 6.10, Ferrol 13.10, Santander 14.10, Kotka 21.10, Raumo 22.10.
Misida: Ferrol 1.10, Santander 2.10,

Kotka 12.10, Raumo 13.10, Hull 17.10, Ferrol 20.10, Santander 21.10, Kotka 28.10.
Mistral: Kotka 28.9, Antwerpen 5.10, London 6.10, Kotka 12.10, Antwerpen 19.10, London 20.10.

Gustaf Erikson

Tingö: På dock.
Ahtela: Linjetrafik Helsingfors–Muuga v/v.
Josefine: Mariehamn.
Nathalie: Dalsbruk.
Amore: Riga.

Rettig Group Ltd Bore

Auto Baltic: Zeebrugge 28.9.
Auto Bank: Santander 28.9.
Auto Bay: Santander 28.9.
Belgard: Upplagd i Mariehamn.
Borden: Cuxhaven 28.9.
Bravaden: Ust Luga 28.9.
Estraden: Harwich 28.9.
Fingard: Upplagd i Åbo.
Klenoden: Mäntyluoto 28.9.
Najaden: Rönnskär 28.9.
Nedgard: Upplagd i Mariehamn.
Nordgard: Kaskö 29.9.
Norking: I trafik Zeebrugge/Tilbury
Norqueen: I trafik Rotterdam/Teesport.
Norsky: I trafik Zeebrugge/Teesport
Norstream: I trafik Zeebrugge/Teesport.
Ostgard: Rochefort 1.10.
Seagard: Fredrikshamn 28.9.
Swegard: Raumo 1.10.
Sydgard: Hull 29.9.
Trenden: Amsterdam 28.9.
Westgard: Zeebrugge 28.9.

■ **Erika Wiklund från Mariehamn** har avlagt två examina vid Uppsala universitet. Hon blev specialistsjuksköterska för barn och ungdom samt medicine magister.

Vem blir årets lucia?

Känner du någon som gillar att sjunga och som passar med ljus i hår?
Det är dags att anmäla din kandidat för uppdraget som årets lucia.

Fram till klockan 12.00 den 9 oktober får vem som helst ringa eller mejla in en lämplig luciakandidat till Folkhälsans kansli. Aspiranterna ska vara födda 1991 eller tidigare.

– Vi söker tjejer som vill ge sin tid för att glädja andra genom sin sång. Övningarna börjar direkt efter uttagningen och man sjunger ända till januari, säger kampanjledare **Ann-Katrin Mörn** från Folkhälsan och tillägger:

–Luciagruppen träffar ett stort antal människor i många olika livssituationer under en intensiv tid. Uppdraget är på många sätt krävande men samtidigt unikt och givande och blir ett värdefullt minne för livet. Luciakandidaten bör bry sig om sina medmänniskor, vara osjälvisk och omtänksam, tycka om att sjunga och gilla nya utmaningar. Hennes egen syn på uppdraget och insamlingen är viktig.

Bland de kandidater som anmäls väljer luciakommittén vid uttagningen den 11 oktober sju tjejer som bildar årets luciagrupp. I november går allmänheten in och röstar fram sin favorit.

–Vi hade en bra kampanj och insamling ifjol där vi hjälpte behövande på Åland genom Folkhälsan samt gav pengar till Rädda barnens befintliga verk-

Majken Karlström valdes till lucia 2008. Nu är det dags att anmäla årets kandidater.

Foto: STEFAN ÖHBERG

samhet för stödpersoner och -familjer, säger Mörn.

Bidragsröstning

Röstningsförfarandet ändrades ifjol och det blir likadant i år.

–På fastlandet har man i två år haft så att man bara räknar röster med bidrag, och vi ville också fokusera på insamlingen. Man bidrar genom att rösta och det finns inget minimibelopp, säger Ann-Katrin Mörn.

Luciakommittén består i år av ordförande **Peter Lindbäck**, vice ordförande **Veronika Häggblom**, **Anita Henriksson**, **Kerstin Nordenström**, **Cecilia Karlsson**, **Thor-Björn Wik**, **Marlene Mattsson** samt fjolårets lucia **Majken Karlström**.

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax
tfn 528 478

Skolmaten

Vecka 40, 28 september-2 oktober

Godby
Måndag: Skinkfrestelse och Janssons frestelse, rödbeta och tomat.
Tisdag: Broilerpastalåda, sallad och fetaost.
Onsdag: Mandelfisk, potatis, kallsås och råkost.
Torsdag: Biff på malet kött á la Kapstaden, potatis och sallad.
Fredag: Minestronesoppa, bröd , ost.

Kyrkby och Vikingaåsen

Måndag: Köttbullar, potatismos och sallad.
Tisdag: Stekt sej, kallsås, potatis och sallad.

Onsdag: Gratinerad ananaskassler, ris och sallad.
Torsdag: Gulaschsoppa, mjukt bröd och pålägg.
Fredag: Kalops, potatis, sallad.

Mariehamns stads

grundskolor

Måndag: Pyttipanna, stekt ägg, rödbeta och gurka.
Tisdag: Stekt griskött, potatismos och kött morot.
Onsdag: Kött- och pennepastalåda.
Torsdag: Fiskfärsbiffar, räksås och potatis.
Fredag: Snålsoppa, ost och bröd. Salladsbuffé alla dagar.

OBS! Det händer

FREDAG 25.9

BIO
■■■ **Alandica kl 17.15.** "Pettson och Findus". T.
■■■ **Alandica kl 19.00 och 21.45.** "Flicka som lekte med elden". F-15/13. Filmen fick tre stjärnor av Nyans recensent.

FÖRELÄSNING
■■■ **Röda Korsgården kl 19.00.** Föreläsning om Zhineng qigong.

LOPPIS
■■■ **Eckerö Björnhuvud kl 15.00-19.00.** Möbler, porslin, liten äldre vedspis, ny hundkoja m.m.

MÅNGKULTUR
■■■ **Sjökvarteret, café Bönan, kl 18.00-21.00.** Mångkulturellt café på temat Azerbajdzjan.

NÖJE
■■■ **Arkipelag nattklubben kl 22.00.** Dj Totte.
■■■ **Dinos bar kl 22.00.** The Goddamned, hårdrockband från Sverige.
■■■ **Parks bar kl 22.00.** Martin Hyrén.

LÖRDAG 26.9
AUKTION
■■■ **Jomala Västerkalmare, Västergränd 4, kl 11.00.** Lösöreauktion. Glasservis, tavlor av Winqvist, motorsåg, gräsklippare, snöslunga, högtryckstvätt, röjsåg, div arbetsredskap och verktyg m.m.
■■■ **Kökar Vikingalund kl 10.00.** Köksskåp, garderober, kylskåp, spisar, diskbänkar, toastol, handfat m.m.

DANS
■■■ **Arkipelag restaurangen kl 22.00.** Conny Henrix.

HUNDUTSTÄLLNING
■■■ **Eckeröhallen kl 9.00.** Internationell hundutställning. Grupp 1, 3, 4, 7, 9, schäfer, collie, terrier, taxar, settrar och sällskapshundar.

LOPPIS
■■■ **Önningebymuseet kl 13.00-16.00.** Loppis.
■■■ **Eckerö Björnhuvud kl 10.00-17.00.** Möbler, porslin, liten äldre vedspis, ny hundkoja m.m.

MUSIK
■■■ **Alandica kl 19.00.** "Låt kärleken leva" med Thomas Di Leva.
■■■ **Lumparlands kyrka kl 19.00.** Åländske saxofonisten Edward Mattsson med band.

NÖJE
■■■ **Arkipelag nattklubben kl 22.00.** Monoshop.
■■■ **Dinos bar kl 22.00.** The Goddamned, hårdrockband från Sverige.
■■■ **Parks bar kl 22.00.** Rosa Körberg & The Old Boys.

Kom ihåg

■■■ **Folkhälsan i Lemland:** Babycafé på Valborg, tisdagar kl 10-12, from 29.9.

■■■ **Fri Från Narkotika:** Träff för anhöriga till narkotikamissbrukare onsdag 30.9 kl 19.00 på Fri Från Narkotikas kansli, Måsvägen 2b.

■■■ **Steinerpedagogikens vänner:** Månadsträff måndag 28.9 kl 18.00 på Skarpansvägen 21 B. Gamla & nya medlemmar hälsas välkomna, speciellt föräldrarna till barnen i barnträdgården Regnbågen.

SÖNDAG 27.9

BIO
■■■ **Alandica kl 13.30.** "Pettson och Findus". T.
■■■ **Alandica kl 15.15, 18.00 och 20.45.** "Flicka som lekte med elden". F-15/13.

HUNDUTSTÄLLNING
■■■ **Eckeröhallen kl 9.00.** Internationell hundutställning. Grupp 2, 5, 6, 8, 10, schnauzer, spetsar, stövare, spaniels, retrievers och vinthundar.

LOPPIS
■■■ **Önningebymuseet kl 13.00-16.00.** Loppis.
■■■ **Eckerö Björnhuvud kl 10.00-14.00.** Möbler, porslin, liten äldre vedspis, ny hundkoja m.m.

MUSIK
■■■ **Mariehamn Margaretagården kl 14.00.** Åländske saxofonisten Edward Mattsson med band.
■■■ **Ålands folkhögskola kl 19.30.** Åländske saxofonisten Edward Mattsson med band.

TV
■■■ **FST5 kl 19.55** (Repris 28.9 kl 17.25). Närbild. Den 28 september har det gått 15 år sedan ms Estonia förliste på sin färd från Tallin till Stockholm. Olyckan krävde 852 människoliv. Närbild träffar Per-Erik Cederkvist som jobbade som informationschef vid ms Mariella den natten. Mariella var det första fartyget som anlände till olycksplatsen och Cederkvist var en av dem som gjorde sitt bästa för att få så många som möjligt räddade.

MÅNDAG 28.9
NÖJE
■■■ **Arkipelag nattklubben kl 22.00.** Bar-dj

SEVÄRT MARIEHAMN
■■■ **Galleri Fäktargubben, Storagatan 14.** Eva Eriksson utforskar ullens och ulltövningsens möjligheter i både konst och konsthantverk. Pågår till 17 oktober.
■■■ **Galleri Skarpans, Skarpansvägen 27.** "Frågor". Marlene Lindbäck visar blandade tekniker. Pågår till 26 september.
■■■ **Mariehamns stadsbibliotek.** "Ålandicaparken". Allmänheten kan betrakta två idé-förslag över framtidens utformning på

parkområdet mellan Alandica och Stadsbiblioteket. Pågår till 30 september.
"Fyrrar och sjömärken". En vandringsutställning med verk av konstnärer från Åland, Roslagen och Åboland. Från Åland deltar konstnärerna Britta Gustafsson och Jaana Gustafsson. Pågår till 3 oktober.
■■■ **Medimar, Torggatan 10.** Collage och andra verk av Britta Gustafsson. Pågår under september.
■■■ **Museifartyget Pommern.** 4-mastade fraktsegelfartyget Pommern är det enda fartyget av sitt slag som är bevarat i ursprungligt skick – i hela världen! Pågår till 30 september.
■■■ **Sjökvarteret Österhamn.** En levande marin miljö med båtbyggeri, smide och annat hantverk jämte museum och restaurang. Här finns hamn för traditionella skutor och träbåtar med 300 m kaj och det mesta i serviceväg.
■■■ **Ålandsbanken Väster-näs.** Ålands reumaförenings kurs Avslappningsakvarellmålning ställer ut sina alster. Pågår under september.
■■■ **Ålands sjöfartsmuseum.** Utställningen "Farväl till seglen" uppmärksammar i ord, bild och föremål att det i år är 60 år sedan de sista lastbärande segelfartygen rundade Kap Horn. Kompletteras med svenska konstnärinnan Hilde Lütken-Bengtssons tavlor målade ombord på Passat under en resa från Sverige till Sydafrika år 1947. Pågår till 2 oktober.
■■■ **Ålands museum och Ålands konstmuseum.** "ÅLAND–AMERICA footprints: Warner Sallman, Phil Fagerholm, Haddon Sundblom –peddling messages". De tre konstitövernarnas produktion visas i ett rikt urval av både originaltryck och originalverk. Pågår till 18 oktober.
■■■ **Torget** "Flygplanshistoria i miniatyr". Henrik Salminen fick sina första flygplansbyggsatser i mitten av 1950-talet. Det blev upptakten till ett livslångt intresse för flyghistoria. Genom åren har Salminen

färdigställt ca. 200 modeller men samlingen rymmer även obbyggda satser, uppskattningsvis över 2.000 sådana. Pågår till 15 november.
■■■ **Finström Biblioteket.** Finströms FBKs 75-års jubileumsutställning. Pågår till 30 september.
■■■ **Godby hotell.** Kristina Wärmman ställer ut sina keramik-konstverk och Eva Eriksson sina textilier. Pågår till 30 september.

FÖGLÖ
■■■ **Föglö bibliotek.** "Om livet" akvareller, akrylmålningar samt lite andra tekniker av Anne-Mari Tornberg. Pågår till 29 oktober.
■■■ **Jomala bibliotek.** Utställning av de bidrag som lämnades in till vårens fototävling på temat "friluftsliv". Pågår till 30 september.
■■■ **Önningebymuseet.** Marinmålningar av Björn O Svensson. Pågår till 30 september.

KÖKAR
■■■ **Kökar bibliotek.** Annamajja Varjonen ställer ut Kökar-målningar. Pågår till 30 september.
■■■ **Klosterkällaren, Franciscuskapellet.** Fornlämningarna av ett medeltida franciskanerkloster på Hamnö är de mest spännande som finns i den åländska skärgården. Pågår dagligen till 30 september.

LUMPARLAND
■■■ **Lumparlands bibliotek.** Utställning av tavlor målade av amerikalumparlänningen Carl Ruben Walline äventyrare och målare utvandrad från Lumparland till Amerika. Pågår till 31 oktober.
■■■ **Sunds bibliotek.** Till minnet av Valny Hedberg visas en del av hennes böcker samt hennes folkdräkt. Pågår till 17.30-20.30, tisdag 10-16.

JOMALA
■■■ **Jomala bibliotek.** Utställning av de bidrag som lämnades in till vårens fototävling på temat "friluftsliv". Pågår till 30 september.
■■■ **Önningebymuseet.** Marinmålningar av Björn O Svensson. Pågår till 30 september.

SUND
■■■ **Sunds bibliotek.** Till minnet av Valny Hedberg visas en del av hennes böcker samt hennes folkdräkt. Pågår till 17.30-20.30, tisdag 10-16.

Ett litet ord

Höstaningarna är tydliga igen. Shorts och sandaler ger plats åt tjocka tröjor. Snålblåsten får mig att krypa inåt. Kanske tid för en meditationsbok – ja, rentav bibeln.

Kom till kyrkan, vi behöver varandra där också.

Visste du att det finns en påsk också den här tiden på året? Har du märkt att höstens påsk har satt igång sin årliga process? Nu är det nedbrytande krafter som gäller därute. Det är löv som rumlar runt och faller och kvistar som murknar. Och själva är vi en del i den processen. Det är avsked, hela tiden avsked.

Men höst är större än nedbrytande liv. Mitt i hösten landar söndagens ord om

JUANITA FAGERHOLM-URCH
urch@aland.net

SISTA CHANSEN FÖRE FARS DAG

FREDAG 25/9 kl 16–20
LÖRDAG 26/9 kl 12–22
SÖNDAG 27/9 kl 13–20

Välkomna

SOLTUNA
restaurang & café
Getabergen
tel. 49 530

Bioprogrammet

i Alandica 18.9 – 4.10 [WWW.KINOCITY.FI](http://www.kinocity.fi)

FAMILJEPAKET
4 biljetter 20€

För hela familjen -T- 7€

DATUM	Kl:
25.9	17.15
26.9	STÅNGT
27.9	13.30
28.-30.9	STÅNGT
1.10	-
2.10	17.15
3.10	14.30
4.10	13.30

F-15/13

STIEG LARSSONS
FLICKAN SOM LEKTE MED ELDEN

Michael Nyqvist Noomi Rapace

SUCCÉN FORTSÄTTER
Läs mer på www.sf.se

Spännande triller 10€

DATUM	Kl:
25.9	19.00 / 21.45
26.9	STÅNGT
27.9	15.15 / 18.00 / 20.45
28.9.-30.9	STÅNGT
1.10	18.00 / 20.45
2.10	19.00 / 21.45
3.10	16.15 / 19.00 / 21.45
4.10	15.15 / 18.00 / 20.45

Boka biljett på förhand tel. 0457 3430 291 kl. 16-18

Inbjudan till BOVIK-HUGGET i Hammarland den 3.10.2009

Bovik-hugget är en kustfisketävling med abborre och gädda som tävlingsfiskar. Fisket sker från land. Tävlingen är indelad i herr-, dam-, juniorklass (under 15 år) och lagtävling. Vinnare är den som får den största fisken eller mest fisk.

Tävlingsdag: Lördag 3.10.2009 kl. 10.00-14.00 (sekretariatet öppet fr. kl. 07.30)

Fiskeområde: Bovik, Hammarland. Startplats vid Bovikens Festplats.

Anmälan: till Henry Isaksson på telefon 37 716 el. 0457 3134716 eller e-post: henry.isaksson@aland.net, Elisabeth Sjöblom telefon 37 746 eller fiskebutikerna. Anm. avgift: 25€ el. 250 SEK. Juniorer under 15 år 17€ el 170 SEK.

Prisutdelning: Efter tävlingen hålls prisutdelning på festplatsen.

ALLA HJÄRTLIGT VÄLKOMNA! SERVERING!

Ålands Cancerförning rf

Telefon 22419, e-post: forening@cancer.ax

Kvinnor, lär känna era bröst!

En stor del av upptäckt bröstcancer hittas av kvinnan själv!

MAMA-programmet, friskvård av bröst

Vi har glädjen att inbuda Dig till ett friskvårdsprogram med en upplysnings- och informationskväll på Handi-Campen i Mariehamn med max 40 kvinnor/kväll. Anmälan om deltagandet till Ålands Cancerförning tel 22419 eller forening@cancer.ax

1. Onsdag 30 september kl 19.00
2. Måndag 19 oktober kl 19.00
3. Tisdag 20 oktober kl 19.00

Röntgenöverläkare **Kristian Eriksson** berättar om mammografin och hälsovårdare lär ut praktisk självundersökning av bröstet och användning av mamakortet. Dessutom utförs liten blodprovstagnig. Kaffeservering!

Ålands Cancerförning i samarbete med ÅHS/mammografi-enhet, ÅHS/primärvård och Ålands Marthadistrikt

Vi önskar Dig hjärtligt välkommen!

Grattis till följande vinnare från Skördemarknaden

1:a pris
Harry Rönnberg
Föreläsning med Mia Törblom & Alice Bah Kuhnke 14/10

2:a pris
Margareta Oksman
Föreläsning med Tomas DiLeva 26/9

3:e pris
Siv Virtanen
Föreläsning med Annika Dahlqvist 11/11

4:e – 10:e pris
Inger Andersson, Annika Hedlund, Ulla Strandberg, Kitty Andersson, Vivveka Wingert Simon, Ghita Nylund och Silje Sundblom.

Vänligen ta kontakt med ÅHA
Tel 0457-342 68 90

Jan Kronholm
Epost: jan.kronholm@nyan.ax
Telefon: 528 466

kultur

”En motbjudande gestalt har blivit mitt öde och det är absolut inget nöje.
IAN KERSHAW, professor och Hitlerforskare, i Hbl

Fokus på ”Katrina”-musiken

Berättarversionen av musikteatern stryks

”Katrina minns Jack” kommer att koncentreras kring Jack Mattssons musik.

–Det blir inget ur själva dramatiseringen, säger Björn Blomqvist i den arrangerande arbetsgruppen.

Som Nyan tidigare har berättat har det uppstått en diskussion kring rättigheterna och de planer man ursprungligen hade på att ge en konsertversion av musikteatern ”Katrina” där en berättare skulle återge delar av handlingen. Ingabritt och Karl Segefelt, som innehar de litterära rättigheterna till Sally Salminens verk, har inte gett sitt godkännande till en sådan version. Det enda de kan godkänna – och strävar efter – är ett återuppförande av hela verket.

Som Nyan också tidigare berättat har Robert Liewendahl – som skulle ha gjort den nya berättarversionen – legat lågt med sitt skrivande sedan det framkom att det finns oklarheter kring uppföranderättigheterna.

Koncentration på Jack

Nu har arbetsgruppen alltså beslutat att man gör en mera renodlad konsert för att komma vidare.

Det blir alltså en konsert med Jack Mattssons musik ur musikteatern och Lars Huldéns sångtexter. I stället för en berättarversion av handlingen i musikteatern kommer man nu att berätta mera om kompositören. Det är ju också för att hedra honom och få in pengar till en fond som kan stöda åländska musikstuderande som konserterna ges, konstaterar Björn Blomqvist.

–Vi är också mycket glada över att Lars Huldén gett sitt godkännande och att han beslutat skänka alla sina royalties från konserten till den planerade fonden, säger Blomqvist.

Ensemblens hyllning

Namnet ”Katrina minns Jack” behåller man.

Katrina. Nästan alla solister ur den ursprungliga uppsättningen av musikteatern ”Katrina” medverkar i ”Katrina minns Jack” som ges i Alandica i november.
Arkivfoto: AUGUSTO MENDES

–Det handlar ju om vår, Katrinaensmeblens, hyllning till Jack.

I arbetsgruppen ser man det inte enbart som negativt att de ursprungliga intentionerna inte kunde fullföljas.

–Vi försöker se så positivt som möjligt på det. Nu hamnar ju Jack mera i fokus, säger Blomqvist.

Frågan om att kunna ge hela musikteatern någon gång tror han också gynnas av det arrangemang som nu genomförs.

–Det kan öka intresset för att få hela verket återuppfört, tror han.

I konserterna den 13 och 14 oktober i Alandica medverkar, utöver Björn Blomqvist själv, även Sören Lillkung, Mikael Fagerholm, Gabriel Suovanen, Annika Sjölund och Thérèse Karlsson – alla solister ur musikteaterensem-

blen. Dessutom söker man ännu en sjunde solist.

Kör och orkester

Kören som höll sin första gemensamma övning förra helgen består nu av ett trettiotal sångare men har ännu rum för lite fler i mansstämmorna. För körinstuderingen står Kaj-Gustav Sandholm.

Från Musikhuset i Jakobstad kommer Novia Sinfonietta, en halvprofessionell orkester på 35 musiker, under ledning av Anna-Maria Helsing.

–Platser finns ännu till föreställningarna. När jag senast kontrollerade saken hade vi sålt 700 biljetter men det finns 1.200 platser totalt, säger Björn Blomqvist.

Ifall det blir fullbokat kan man överväga en tredje föreställning.

Inga gager betals ut till de medverkande, utöver resor och kostnader för övernattningar.

Segefelt nöjd

Karl Segefelt ser positivt på den nya vändningen och säger att det här var ungefär vad man sträfvade efter sedan man fick höra om planerna på en konsertversion av musikteatern ”Katrina”.

–Vi har naturligtvis inget emot en musikafton kring Jack Mattsson, säger Segefelt som också önskar att man anpassar marknadsförningen via Alandicas hemsida efter detta.

Han återkommer till att man hoppas att det i framtiden skall bli möjligt att återuppföra musikteatern i sin helhet.

–Någon form av kortversion kunde ha försvärat detta. Därför reagerade vi.

Skolkonst. Olle Törnqvists ”Pellervoinen” pryder nu Källbo skolas matsal.

Foto: PRIVAT

”Pellervoinen” är namnet på

ett konstverk av Olle Törnqvist som avtäckts i Källbo skola i Godby.

Vid en morgonsamling mottogs verket som nu hänger i skolans matsal. Samlingen inleddes inleddes med att eleverna i årskurs fyra under ledning av klasslärare Marie Åkerholm framförde en dramatisering av Väinämöins födelse ur eposet Kalevala. Dramatiseringen avslutades med sång ackompanjerad av tre elever på kantele.

Efter den stämningsfulla dramatiseringen berättade konstnären om sitt skapande och sitt intresse för Kalevala samt glädjen av att få donera konstverket till skolan.

Konstverket är en tredimensionell skapelse i najträd delvis målad med gul oljefärg.

Skolans föreståndare Cecilia Johansson och skoldirektör Inger Rosenberg-Mattsson framförde skolans och Finströms kommuns varma tack till konstnären och betonade vikten av konst och kultur i skolan. □

Edward Mattsson och hans band

kommer i helgen på besök till Åland. Senast spelade bandet på jazzfestivalen i augusti och nu ger man, med stöd av kulturdelegationen, tre konserter.

Bandet spelar i Lumparlands kyrka på lördag kl 19, i Margaretagården i Mariehamn på söndag kl 14 och på Ålands folkhögskola på söndag kväll kl 19.30.

–Vi har valt att spela originalkompositioner från bandets medlemmar varvat med både gamla svenska örhängen samt standardlåtar från den amerikanska låttraditionen, berättar Mattsson

Edward Mattsson är numera bosatt och verksam i Göteborg. Utöver honom själv på saxofon ingår Simon Berggren, piano, Magnus Nilsson, kontrabas och Paul Svanberg, trummor, i bandet. □

En ny singel av Michael Jackson

ges ut postumt. Enligt Michael Jacksons webbsida heter låten This Is It och ges ut den 12 oktober. Låten komponerades för Jacksons planerade comeback-turné. En turné skulle ha haft samma namn som den nya låten. □

MARIEHAMNS STAD

MARIEHAMNS STADS STIPENDIER FÖR STUDERANDE

Mariehamns stad utdelar åtta stycken stipendier till studerande med härkomst från Mariehamn. Stipendiernas belopp är 750 euro.

Behörig sökande är den som i minst tre terminer med framgång bedrivit universitets- eller högskolestudier eller yrkesstudier vid läroinrättning eller studier på gymnasialnivå som leder till yrkesexamen.

Grunder för utgivande av stipendierna samt vad som bör framgå av ansökan, kan erhållas på stadskansliet i Mariehamn eller på www.mariehamn.ax under rubriken aktuellt.

Stipendieansökan riktas till Stadsstyrelsen i Mariehamn, Pb 5, AX 22101 Mariehamn och skall vara framme **senast 16 oktober 2009 kl. 16.00.**

Mariehamn den 15 september 2009.
Stadsstyrelsen

www.mariehamn.ax

INBJUDAN TILL NORDISKT MÖTE

President Martti Ahtisaari och f.d. utrikesministern Thorvald Stoltenberg håller var sitt anförande under temat:

Finns det ett nordiskt mervärde i internationell konflikthantering och fredsbyggande?

Därefter följer en dialog ledd av riksdagsledamoten Hans Wallmark. Tillställningen är en del av Nordiska rådets septembermöte i Mariehamn.

Allmänheten inbjudes härmed vänligen att närvara vid det gemensamma mötet som hålls i

Alandica tisdagen den 29 september kl. 17.00-19.00.
Publiken ombedes infinna sig senast 16.50.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Alandicas framtida utveckling debatterades:

Elitens finrum eller allas vardagsrum?

Att Alandica är en fantastiskt byggnad tycks kulturövarna vara helt eniga om.

Men på gårdagens kulturdebatt var man lika eniga om att det finns mycket som ännu kan och bör utvecklas.

Det har nu gått ungefär ett halvt år sedan kultur- och kongresshuset första gången slog upp dörrarna. Redan nu står det klart att kultur-evenemangen har hittat sin plats i huset. Här har ordnats flera konserter, spelats opera och teater med mera.

–Vi har utnyttjat huset många gånger det här halvåret och har bara positivt att säga, sade direktören för Nordens institut på Åland, Åsa Juslin på den kulturdebatt som liberalerna ordnade i och om Alandica i går kväll.

–Vi har kunnat ta in proffs utifrån och de kulturutövare som har varit här tycker att det är ett fantastiskt hus.

Öste beröm

Juslin satt i paneldebatten tillsammans med kulturminister Britt Lundberg (c), kulturdelegationens ordförande Hannele Vaitilo (lib), Röda korsets verksamhetsledare och kulturprofilen Stefan Simonsen, Joel-operans producent Rolf Lindqvist och Ann-Louise Djupsund, vd för hotell Arkipelag och

Stort hus. Det finns många kvadratmetrar i de stora utrymmena i Alandica. de borde fyllas av alla ålänningar i alla åldrar, ansåg de som satt i panelen i går.

den som ansvarar för att den dagliga driften av Alandica fungerar.

Inte heller resten av panelen hade annat än beröm att ösa över själva byggnaden. Däremot var man långt i från lika nöjd med den kulturella verksamheten generellt. Här, anser många, finns det utrymme för utveckling.

Locka alla

–Det finns risk för att Alandica utvecklas till elitens finrum, sade Åsa Juslin.

–Huset måste bli mer mångsidigt, också amatörerna måste hitta hit.

–Vi måste locka alla hit. Vi måste öppna för barn och ungdom och föreningarna måste in, sade Stefan Simonsen som också presenterade förslag till hur det skall lyckas.

–Det behövs en koordinator som planerar och kanske producerar, någon som ser till att alla målgrupper får ut något av huset. Utrymmena i källaren kan till exempel upplåtas åt tränande band, man

kan ordna söndagsmatinéer som är gratis för alla, ha läsesal och datorhörna.

Dyra kvadratmetrar

Simonsen betonade att alla skattebetalare har satsat i huset och att det därför bör vara till för alla.

–Det blir dyra kvadratmetrar om de inte utnyttjas hela tiden.

Simonsen vill också att politikerna skall dra sig ur eventuella styrgrupper.

–I de andra nordiska län-

derna slutade politikerna bestämman om kulturen redan för 20 år sedan.

Vilken funktion

Hannele Vaitilo valde att beskriva situationen med ett kinesiskt ordspråk som handlade om att man för pengar kan köpa ett hus men inte ett hem, en klocka men inte tid, en bok men inte kunskap.

–Det är det senare som vi nu måste börja tänka på. Hur kan vi fylla Alandica? Hur kan vi från samhällets sida stöda de som vill men inte kan utnyttja huset? Vilken funktion behöver vi, är det en person eller en grupp, undrade Vaitilo.

Vaitilo avslöjade att liberalerna har diskuterat möjligheten att skapa någon form av kulturkappsäck där skolor, domar kunde få biljetter till valfria evenemang.

Inte pengar

Kulturminister Britt Lundberg konstaterade att det rådande ekonomiska läget inte tillåter några utsvävningar.

–Personligen frågar jag mig om det är rätt att sätta de kulturpengar som finns på mera administration, borde inte utövarna få dem i stället?

Lundberg påpekade att beslutet i lagtinget var att Alandica inte skulle kosta landskapet någonting.

–Det finns inte pengar för någon tjänst.

Britt Lundberg sade också

att om den politiska viljan att satsa pengar på någon som ansvarar för kulturverksamheten i Alandica skulle finnas i lagtinget måste man först förhandla med driftbolaget.

Politikerna har nämligen överlämnat driften av Alandica för 20 år framöver. I avtalet stipuleras att de nedsta regionerna i huset skall hyras billigare åt kulturutövare men i övrigt är driftbolagets huvudsakliga uppgift att sköta bokningen och uthyrningen av utrymmena, ta hand om driftskostnaderna och göra de investeringar som behövs.

Reklam på fasaden

–Det skulle inte vara något problem att samarbeta med en kulturverksamhetsledare, tvärtom, sade Ann-Louise Djupsund.

Hon fick en fråga ur publiken om driftbolaget har funderat på att göra verksamheten i Alandica mer synlig helt konkret. Det räcker inte om programmet bara finns på nätet eller i tidningsannonser.

–Vi har något på gång, svarade Djupsund och efter lite påtryckningar avslöjade hon att det handlar om projekterad reklam på byggnadens fasad.

Ett 30-tal personer kom till debatten.

Text och foto:

TITTE TÖRNROTH-SARKKINEN
tittle.tornroth@nyan.ax

HÄR ÄR NYA ÅLANDS RADIO!

1 OKTOBER

ÄNDRAR

VI TABLÅ

- FLER PROGRAM
 - Gomorron
 - Förmiddax
 - Lunchdax
 - Vardax
 - Åland idag
- SPORTNYTT VARJE VARDAG
- FLER NYHETSSÄNDNINGAR
- FIRARDAX ALLA VARDAGAR
- NY MUSIKPROFIL

91,3 MHz

www.radiotv.ax

Ålandsvägen 24, MARIEHAMN. Tel . 018-26 060

Skördefesten på Åland 2009

Stort tack

till alla som deltog i arrangemanget av Skördefesten (ca 1.200 personer) samt till våra sponsorer och samarbetspartners. Tack även till Williams Buss för busssturena. TUSEN TACK till familjen Li och Göran Söderlund som upplåter sina marker för parkering under Skördefestens Marknad. TACK till eleverna i Handels som tog hand om alla våra gäster på Marknaden och eleverna i Naturbruksskolan som arrangerade en massa roliga aktiviteter. TACK till alla parkeringsvakter runt om på Åland som gjorde parkeringen till en fröjd med sin omtanke och proffsighet.

Vinnare i tävlingar under Skördefesten

Skördefestpassen
Utlottning av åländska delikatesser – Louise Sjöberg

Östergårds i Byttböle
Vinnare i tipsrundan; bland 5 rätta svar vann Petronella Thorén en korg fylld med nyskördade åländska produkter.

Marskogens Lamm
Vi tackar alla som engagerat sej i att namnge våra lamm. Många av de fina och roliga namnen kommer säkert till användning i vår.

Hammarudda Gård
Vinnarna i Ålands Skogsägarförbunds skogsmaskins-utlottning var: Roger Andersson och Gustav Wilhelms. Antalet rullar toalettpapper som fås från lådan av flis var mellan 21 och 25 st.

Ålands Försöksstation
Adam Rosing vann gissningstävlingen om hur många sniglar som fanns i burken. Svaret var 16 st. 386 personer deltog och 35 hade rätt svar. Kirsti Roininen vann frågetävlingen med frågor om Försöksstation. 54 personer deltog i tävlingen och 46 personer hade godkända svar. Båda vinnarna får varsin låda med Fukt & Grönt från Försöksstation.

Solkart
Solkart-kasse: Gunhild Häggblom och Anne Pennanen
Solkarts frukt-kasse: Kristiina Korpi och Joakim Björklund

Tack även till alla våra glada gäster!

På Öppna Gårdar gjorde ca 8.000 gäster 44.000 besök. Marknaden gästades av 6.000 personer.

Arrangör:
Ålands Landsbygdscentrum

ÅLANDSTIDNINGEN

Unikt vrakfynd mellan Åland och Gotland

Christian Ekström med och utforskar "Sjöhästen" på 100 meters djup

–Vi kallar henne "Sjöhästen" eftersom galjonsfiguren är ett förgyllt hästhuvud, säger Christian Ekström.

Tillsammans med ett nordiskt dykteam är han med och utforskar ett synnerligen väl bibehållet vrak av en snaubrigg som vilar på drygt 100 meters djup i havet mellan Åland och Gotland.

Det går inte att ta miste på att **Christian Ekström** är glad över att ha fått chansen att som dykare vara med om någonting ganska unikt. När han och de andra bottendykarna i gruppen för ett år sedan tog sig ned till det sjunkna skeppet hade ingen människa sett det på kanske 300 år. Preliminärt bedömer man att snaubriggen kan ha gått under i sent 1600-tal eller under förra delen av 1700-talet. I söndags gjorde gruppen sin andra dykning ned till vraket.

–Det är som om hon bara skulle ha parkerat på botten. Hon står där med masterna och bogsprötet nästan intakta.

Att det är en snaubrigg ser man av att snaumasten – en extramast intill den bakre masten – fortfarande finns kvar.

Skelett på däck

Christian Ekström berättar också att skeletten av två sjömän som varit surrade på akterdäck när fartyget gick under finns kvar.

På 100 meters djup i Östersjön är det i det närmaste kolsvart och omöjligt att med ögat se hela fartyget men av det man sett och filmat kan man visualisera en bild av fartyget. Enligt de mätningar man gjort handlar det om ett fartyg med en skrovlängd på omkring 27 meter. I lastrummen finns tunnor, men vad dessa innehåller vet man inte.

–Av hur rikt fartyget är utrustat och dekorerat kan jag tänka mig att det seglat i statens tjänst, kanske fört post. Och i så fall kan det finnas intressanta uppgifter i bevarade brev ombord.

Snaubriggen var bestyckad och hade tolv kanonportar.

Kanske nedisning

Att vraket är så väl bibehållet kan enligt Ekström tyda på att fartyget gått under till följd av nedisning. Sjömännen som var surrade på däck

visar att det har skett i hårt väder.

När man var nere vid vraket i söndags gjorde man bland annat en mosaikfilmning av däckets för att på det sättet få bilder som skall kunna sammanställas så att det går att se helheten.

–Vi kunde också filma inne i kaptenskajutan eftersom akterkastellet lossnat. Där inne kan man ännu se färgen på väggarna. Två kistor kan också ses i kajutan, berättar Ekström.

Hölls hemligt

De dykningar man gjort till vraket i september i fjol och i år har en längre förhistoria. Christina Ekström berättar att det var den svenska marinens ubåtsräddningsfartyg Belos som först stötte på vraket när man var ute och letade efter en förlist präm. Inga dykare gick ner den gången men man sände ner en kamerarobot – en så kallad sjöuggla – som tog en del bilder av vraket.

Positionen fanns på Belos men hölls länge hemlig. År 2003 läckte uppgifter om vrakfyndet dock ut.

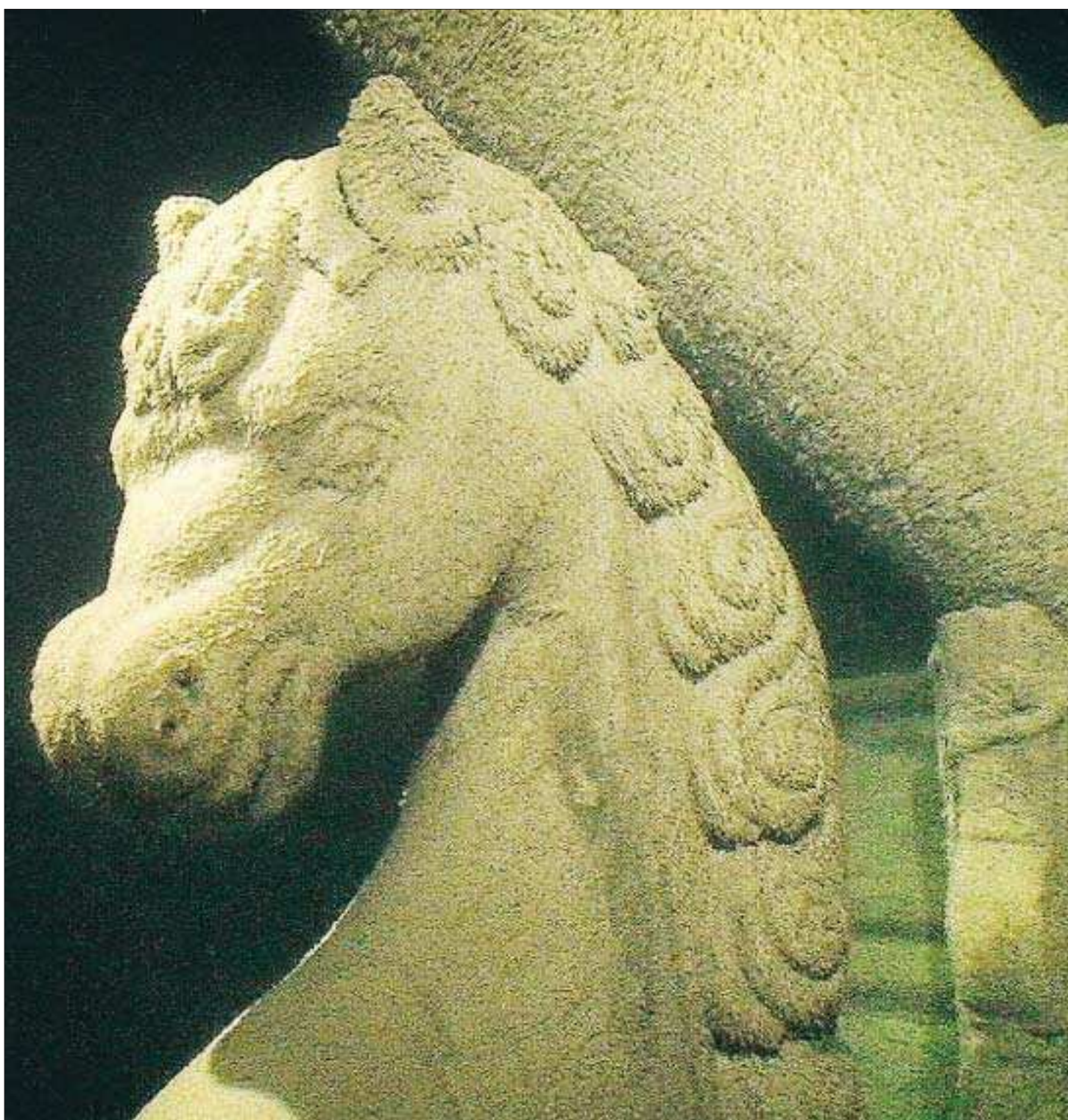
–Bland annat ingick en notis om saken i Aftonbladet som gjorde oss intresserade, säger Christian Ekström som tillsammans med den svenska dykarkollegan **Anders Näsman** började samla ett team med erfarna dykare för att om möjligt kunna undersöka fyndet närmare.

Grundlig planering

–Efter ett grundligt arbete kunde vi presentera en plan för Statens sjöhistoriska museum i Stockholm och fick tillgång till positionsangivelserna.

Både av ekonomiska och ansvarsmässiga skäl ville sjöhistoriska museet inte bli uppdragsgivare för dykarna men enligt Ekström har man museets förtroende och ger rapporter från varje dykning.

–Museet har också en stå-

Sjöhästen. Dykteamet kallar vrakfyndet "Sjöhästen" efter det välbevarade hästhuvud med spår av förgyllning som utgör snaubriggens galjonsfigur. Foto: ANDERS NÄSMAN

ende inbjudan att följa med ut vid dykningarna, säger han.

Han vill gärna också framhålla att man i planeringen har haft god hjälp av **Marcus Lindholm**, marinarkolog vid museibyran på Åland.

Det man hittills gjort är att filma och dokumentera det man funnit. Ingenting har hittills rörts.

–Hela vraket är täckt av ett tunnt lager sediment, berättar Ekström.

I mycket gott skick

Enligt de iakttagelser man

hittills gjort är han övertygad om att det skulle vara möjligt att lyfta vraket om man i framtiden anser att man vill göra det och om det finns möjligheter att ta hand om det.

–Det är helt enkelt i fantastiskt gott skick.

Krävande dykning

Totalt är man nio dykare i teamet, sex bottendykare och tre säkerhetsdykare. Att gå ned till så stora djup som det här är fråga om är mycket krävande och hela operationen måste planeras in i mins-

ta detalj. Inklusive de fem minuter som nedstigningen tar har man möjlighet att under en dykning vistas nere i endast 15-20 minuter. Den dyktid som dykarna sammanlagt tillbringat vid vraket rör sig hittills om en timme.

Att dykningarna sker i september är heller ingen tillfällighet. Enligt Christian Ekström är det först när vattnet i Östersjön värmts upp tillräckligt som man kan gå ned till dessa djup där temperaturen ligger på 2-3 grader. Det kräver också god utrustning.

–Jag är glad att dykning-

arna inte kunde bli av redan 2004 utan först nu då vi alla hunnit samla mera erfarenhet. Hittills har vi inte råkat ut för några missöden, säger Ekström som i dag är den enda på Åland med certifikat för den här typen av dykning på stora djup.

Redan nu planerar teamet för en nya dykningsexpeditioner till vraket, som ligger på internationellt vatten men inom den svenska ekonomiska zonen av Östersjön.

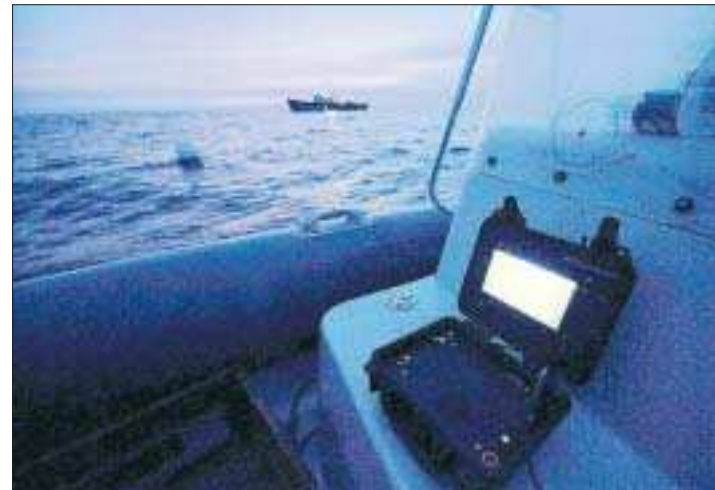
JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Vrakdykare. Christian Ekström leder, tillsammans med Anders Näsman från Sverige, teamet som utforskar ett välbevarat flera hundra år gammalt skeppsvrak mellan Åland och Gotland. Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

Djup. Vraket ligger på ett djup av mellan 100 och 112 meter visar ekolodet. Foto: ALEX DAWSON

Öppet hav. Fyndplatsen ligger ute på öppet hav mellan Åland och Gotland, på internationellt vatten men inom den svenska ekonomiska zonen. Foto: ALEX DAWSON

Äntligen

FREDAG

TITTES TRÄDGÅRD

KRÖNIKA

FRÅGELÅDAN

SERIER

NÖJE

Johan Holländer,

37 år,

raketkung

ÄNTLIGEN FREDAG TIPSAR

Läser: En underbar kriminalroman som heter Glenkill, skriven av **Leonie Swann**. En fåraherde blir mördad och hans får sätter igång att lösa mord-mysteriet. Det kanske låter som en barnbok, men det är det inte. Ni kommer aldrig att tala hemligheter i närheten av ett får efter att ni läste den här boken.

För övrigt... ser jag fram emot Kanonloppet. I år debuterar jag på sträckan Sparis-WHA.

Nina Smeds, reporter.

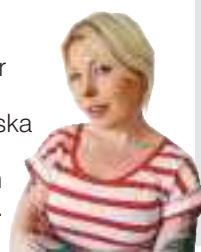
Titta på: Nathan "Flutebox" **Lee** på Youtube. Bara ett ord, amazing! **För övrigt...** finns det sushi på Indigo igen. Mums!

James Henderson, annonskonsulent.

Lyssnar på: Editors nya singel Papillon och konstaterar att deras gamla sound var bättre.

För övrigt... Ser fram emot oktober = bra musikmånad i Stockholm! Ett urval – Bob Hund på Strand och finska musikföreningen Mokomas festival på Kägelbanan med band som Micragirls och the Lariots. Rekommenderas!

Maria Nykvist, sportchef.

Lyssnar på och läser: Hysteriskt roliga Morgonpasset i P3 där värmälningen **Hanna Hellquist** medverkar. Ska nu också läsa hennes debutroman "Karlstad zoologiska" som uppges vara en höjdare.

För övrigt... borde alla komma ihåg att Facebook är en synnerligen offentlig plats.

Malin Tillström, reporter/nyhetschef.

Krutgubben

som tänder på raketer

Den som tror att en pyroteknikers enda syssla är att smälla iväg några raketer tror fel. Jag har lovat att inte skriva att Johan Holländer, pyrotekniker, brinner för raketer och det tänker jag inte heller göra.

Redan som liten, så långt tillbaka som jag kan minnas samlade jag ihop alla pinnar efter nyår och försökte bygga ihop raketer, säger Johan. Men det var bara fantasier då.

Vi träffas i huset i Dalbo där familjen Holländer bott sedan 2005. Johan är ledig och sitter med en kopp kaffe och ett tånt ljus vid köksbordet. Yngsta barnet **Molly** är hemma från dagis och ropar med jämna mellanrum: Snyta! Första gången Johan fick skjuta iväg en raket alldeles själv har fallit i glömska. Men han tror det kan ha varit hos sin mormor en nyårsafton när föräldrarna firade någon annanstans. Först fascinerades Johan av smällarna och ljudet, men med åren flyttade intresset till själva fyrverkeripjäserna och till de formationer de kan åstadkomma.

Bakom varje smäll och ljusexplosion ligger mycket arbete. Med hjälp av ett datorprogram räknar Johan ut brinntider och takter. –Jag sitter vid datorn med miniräknaren i ena handen. Jag ser genast framför mig ett program där man simulerar

fyrverkeriets mönster och explosioner, men tas ur min villfarelse när Johan visar upp ett program. Det är bara siffror och streck, omöjligt att utläsa något av det färgsprakande slutresultatet. Musikfyrverkerier är en utmaning och då krävs det matematiskt kunnande. Johan lyssnar hela tiden på musik för att få inspiration till fyrverkerierna. –Man ska skapa harmoni mellan musik och fyrverkeri. Man måste räkna ut hur länge en sekvens tar och hur lång tid det tar för dem att nå en viss höjd.

Det räcker inte bara med intresse och matematikkunskaper för att bli en bra pyrotekniker. Den konstnärliga utformningen måste också beaktas i alla steg. Former och färger ska vara rätt. Johan har gått flera utbildningar i Sverige och har en mentor i **Eje Berglund**, som är känd och erkänd i Sverige för bland annat sitt arbete med Rhapsody in Rock. –Jag har haft tur som fått vara med honom. Det är en väldigt tillknäppt bransch med stort hemlighetsmakeri. Man vill inte släppa sina kunskaper. Med Eje Berglund har Johan fått en inblick i hur ”de stora” arbetar. Genom det han sett

och gjort har Johan själv kunnat utveckla en egen stil. Ja, det är så, man kan se skillnad på pyroteknikers olika stilar. Johans målsättning är att kunna försörja sig på fyrverkerier, men på lilla Åland är det svårt. Därför behövs expandering österut. –Jag har ett till företag på den finska sidan, som är knutet till en stor affärskedja. Men det är svårt att få marknadsandelar. **Innan Johan** blev brandman och pyrotekniker utbildade han sig till kock och arbetade många år på Soltuna i Geta. –Jag hade en kökshjälp som det gick bra för sedan. Han heter **Michael Björklund**. –Matlagning är också ett sorts skapande men på annat vis. Intresset för brandmansyrket tog så småningom över. Johan ville ha mer fart och fläkt än vad köksfläkten kunde erbjuda. –Det är ett omväxlande jobb. På brandsidan är det också rökdykning, jag dyker och så är jag med i ambulansen. Men nattarbetspassen blir tyngre ju äldre man blir. **Finns det någon nytta med att vara brandman och pyrotekniker?** –Medvetenheten om säkerheten är en stor fördel. Johan har också ögonen på sig. Genom brandmansyrket har han lärt känna andra brandmän runt om i landet.

När Johan senast höll fyrverkerier i Helsingfors sade brandsinspektören till om att hålla ögonen extra på Johan. Det var förstas på skämt, men skulle något gå fel tar det på brandmansäran. –Men det spelar ingen roll om de tittar extra eller inte, det finns inte utrymme att göra på något annat sätt. Trots att man kan tro att yrket är farligt har inte Johan skadat sig. –Jag jobbar med väldigt stora säkerhetsarrangemang. Allt byggs och planeras med felmarginaler och materialet anpassas till avfyringsplatsen eftersom något kan gå snett. **Vilket är det roligaste jobbet?** –Det är svårt att sätta fingret på det. Bröllop är otroligt vackra på sitt sätt. Öspelsinviingen var bra och fyrverkeriet på Slemmerna var jättekul. När man lägger ner tid på ett fyrverkeri och det blir som man vill är det en otrolig känsla. **Drömuupdraget?** –Det skulle vara busroligt att göra något större stadiumarrangemang. Något så klichéartat som OS-inviingen skulle jag vilja försöka ta steget längre. Men det krävs enorma mängder utrustning. **När du ser på OS-inviingen, sitter du då och tänker att du kan göra den bättre?** –Nej, men jag får aha-upplevelser. Det är roligt att se stora

Fakta/Johan Holländer
Namn: Johan Holländer.
Ålder: 37 år.
Bor: i Mariehamn Dalbo.
Gör: brandman och pyrotekniker.
Familj: frun **Martina**, barnen **Emilia** 16 år, **Milton** 12 år och **Molly** 5 år.
Intressen: matlagning och njuta på sommarstugan i Eckerö.
Vill... slopa moms på krut..
Hoppas... att vi allihopa ska få vara friska.
Kan... laga mat.

evenemang och få goda idéer. Synd att man hade fuskat med datoranimationer i senaste. **Till en pyroteknikers yrkeskunskap** hör också att utveckla egna fyrverkeripjäser. Runt 80 procent av Johans lager är pjäser av egen design. –Det finns ett grundutbud och det mesta köper jag i Kina. Dit åker jag 1-2 gånger i året. Det är nästan ett måste för att säkerställa kvaliteten på grejerna. Billigt och bra går inte alltid ihop. Johan specialbeställer sina egendesignade modeller och förutom att kontrollera att han får det han beställer vill han också kontrollera hur förhållandena är i de fabriker som tillverkar pjäserna. –Om man tar det billigaste utan att kontrollera vet man inte vem som tillverkar och under hurdana förhållande. Miljöaspekten i branschen har förbättrats och jag vill inte att det ska vara barn som tillverkar. Johan reser till Kina tillsammans med ett svenskt företag som arbetar med konsumentfrågor. Han fungerar som rådgivare. **Har du någonsin stött på att barn tillverkar fyrverkeripjäser?** –Nej. An så länge har jag inte sett barnarbete. Men de är inte

riktigt lika medvetna om säkerheten. De jobbar under andra förutsättningar. En fabrik här är inte som en fabrik där. Miljömedvetenheten i Kina är en problematisk fråga. –Men det pågår en dialog som lett till en markant förändring. Tidigare, för tio år sedan, var bly vanligt i fyrverkeripjäser, men nu håller det på att försvinna efter krav från dem som köper pjäser. Det finns bra europeiska fyrverkeripjäser från till exempel Spanien och Italien, men de är mycket dyrare. Miljöaspekten i Johans drömyrke är något som ofta lyfts fram. –Helt rent är det inte, men vad man än gör idag påverkar miljön på något sätt. **Som avslutning**, grande finale, får jag se det fyrverkeri som hölls från en flöte på Slemmerna senaste sommar. Och då visar Johan att en raket faktiskt avfyrares för tidigt vilket ledde till att den fattades i en senare formation. Men det tror jag väldigt få märkte.

NINA SMEDS
nina.smeds@nyan.ax
tfn 528 406

Foto: JONAS EDSVIK
jonas.edsvik@nyan.ax
tfn 528 471

Paketpris!

945€

Sänggram + 2 säng-
bord+ garderob

Sängserie New York i valnöt/melamin. Sänggram 315€. Sängbord 105€. Garderob 495€.
Paketpris! Sänggram + 2 st sängbord + garderob 945€

VÄLKOMMEN TILL HÖSTEN PÅ MIO!

Soffa
730€

3-sits soffa Modern Living med armstöd C i tyg Lana black, B 248 cm 730€

Paketpris!
Matbord + 6 stolar
1045€

Matbord + 6 stolar Rosa i antikvit lack, 190x90 cm 1045€.

Nyhet!
Taklampa
145€

Taklampa Flowerball 145€

Nyhet!
Golvlampa
230€

Golvlampa General inkl. lampskärm

Åland Lövdalsvägen. 018-317 44. Mån-ons 9-17.30. Tor 9-19. Fre 9-17.
Lör 10-14. Erbjudandena kan ej kombineras med andra erbjudanden.
Mer info www.mio.se

mio

Säsongsavslutningsspecial
Fredag-Söndag

10th hole BBQ
**Burger +
Bärs + Golf**
0,5l Karjala III
eller 0,5l läsk
18 hål golf
19⁹⁹

Spela
ÄventyrsGolf
9 hål 5€
18 hål 8€

Jack för
denna
säsong!
Vi öppnar
igen
i april.

MENY

10th hole BBQ Burger **BESTSELLER**
Hemmagjord burgare med ost & bacon
grillad på stenkol, pommes 11.80€

Tacosallad i tortillakorg
Köttfärs, guacamole, gräddfil och nachos . . . 11.90€

Cesarsallad
Grillad kyckling, bacon, parmesan
och örkrutonger 11.90€

Putter Pepper Steak
Marmorerad biffstek med pepparsås,
het mangosalsa och klyftpotatis 17.90€

Surf & Turf
Stenkolsgillad biffstek & Scampispett
med chilibearnaise och klyftpotatis 19.80€

Varmrökt lax
Med dillstuvad potatis 12.50€

Grillade Tigerräkor
Tagliatelle, lime, chili och färsk koriander . . . 14.00€

Spaghetti bolognese vux/barn . . . 10,50€/6,80€

Hamburgertallrik barn 6,80€

Räksallad 9.50€

Vegetarisk sallad 9.50€

Ångbåtsbryggans skagensmörgås . . . 7.90€

Ost & Skinksmörgås 3.50€

**Smörgås med parmaskinka,
ruccola, mozzarella & balsamico 6.50€**

Tonfisksandwich 4.80€

Chicken sandwich 4.80€

Party Platter
Nachos, oliver, fetaost, vitlöksdip,
ölkörv, vitlöksbröd, friterade
lökringar & grönsaksstavar 12.80€

Dagens rätt, mån-fre 9,50€

Vi har även alla sorters kaffe, läsk, glass,
kaffebröd och alla alkoholdrycker

ÖPPET ALLA DAGAR t.o.m. 27.9

Sön-Tors 11-23.00

Fre-Lör 11-01.00

KRÖNIKA

Åländskhet = social fobi?

”Le en smula”. Den kampanjen minns vi ju, eller hur? Det var på 80-talet, tror jag, som vi ålänningar uppmanades att försöka vara lite trevligare. Mot folk i allmänhet och turister i synnerhet. Jag kan inte tänka mig annat än att kampanjen floppade.

Att få en ålänning att le på beställning är nämligen lika lätt som att övertala en taliban att flåta sitt skägg och pryda det med röd-vit-blåa rosetter. Ålänningar ler inte i onödan mot folk de inte känner, det vet vi ju alla. Inte gratis i alla fall. Visst, vi kan grina illa, sådär lite av obehag, ungefär som när man kisar mot solen eller drabbas av plötslig smärta. Men ler mot okända gör vi helst inte. För vi är ju faktiskt, rent ut sagt, ett jävligt kantigt folk.

Kantigheten har vi fått bekräftad helt nyligen, i Ålands fredsinstituts rapport om ålänningars attityder mot inflyttare och invandrare. Jag har läst delar av den och en aggressiv journalist hade utan tvivel kunnat slå upp den stort: **”Skitsvårt att bli en del av det åländska samhället”** hade varit en tänkbar rubrik. Ord som ”rasism” hade kunnat

användas, i alla fall om journalisten hade varit lite kvällstidningsorienterad.

Men den enda rubrik jag har sett om rapporten handlade om att det nog är ”viktigt att kunna svenska” när man bor på Åland. Och i en liten undanskymd bisats någonstans konstaterades att *vissa ålänningar möjligen har en lite småtrist attityd till vissa typer av utlänningar*, men vi är ju i alla fall bättre än de rasistiska finnarna, så hipp hipp hurra för oss, som är ganska ickersistiska!

Men innerst inne vet vi ju: Vi ÄR ett kantigt jävla folk. Tecknen finns i var och varannan researtikel om Åland: ”Ålänningar är svåra att komma in på livet”, brukar det stå. Vad är det, om inte ett trevligare sätt att säga att många ålänningar är lika socialt intagande som betong?

”Ålänningen kan vara butter och avogt inställd, men vinner man hans eller hennes förtroende har man en vän för livet”, brukar det också stå. Vilken klyschpralin! Vad är vi – vargar? Som ny på Åland ska man väl för fan inte behöva stå och gnida sig mot en vresig Kumlingebo i ett helt decennium, tills han till slut möjligen grymtar något otydligt och motvilligt accepterar en i flocken? Det låter ju helt sinnessjukt.

Dessvärre tror jag inte det är helt osant.

När jag pratar med svenska vänner som periodvis bott på Åland dyker samma slutsats upp oroväckande ofta: Ålänningar är trevliga – men det är skitsvårt att komma in i gemenskapen. Till och med som bleksiktig medelsvensson med ironisk t-shirt och lkeafärgade värderingar är det svårt.

Det är för uselt. Vi måste skärpa oss. Vi är en hårmsmån från att – officiellt – utnämnas till Östersjöns eremiter: ett introvert folk som bara vill vara i fred, som likt en grälsjuk granne står ute på gården och krattar löv på ett aggressivt sätt, och sen stirrar och grinar illa när någon främling passerar på trottoaren.

”Men det där karga, det där kantiga – det hör ju åländskheten till!” säger nån.

Jag tvivlar på det. Det låter inte som åländskhet. Det låter som social fobi.

Det kan omöjligt vara samma sak.

”Ålänningar är svåra att komma in på livet, brukar det stå. Vad är det, om inte ett trevligare sätt att säga att många ålänningar är lika socialt intagande som betong?”

Fred
Forsell

The Sunshine Boys

Spelar inte så dödligt seriös death metal

Namnet The Sunshine Boys får en inte direkt att tänka på dödsmetall. Snarare glad 50-tals pop eller ett svenskt dansband.

Men det är lite tanken med bandet, mycket humor och inte så mycket allvar.

The Sunshine boys beskriver sin musik som ”Rot ’n’ Roll”, primitiv neandertalsmusik. Vilket kan vara en passande genre med tanke på att deras texter är så obscena att de inte ens själva tycker att de passar sig att skriva ut i tidningen.

Bandet bildades av en ren slump under Tuska Metal Festival 2008. Under några glada festivaldagar kom någon i gänget på hur komiskt det skulle vara om ett band som spelade döds-metal med morbida texter hette just The Sunshine Boys. Några öl senare föddes låttiteln Erection During Dissection och i och med det tyckte killarna att de hade en stabil grund att stå på.

De började jamma, mest på skoj som en del av förfesterna. Delar av bandet pluggar i Göteborg så det fanns ingen tid för regelbundna rep. Men så en kväll på Dinos i april 2009 ringer trummisen **Gunnar** ”Sultan siden” **Sydén** upp gitarristen **André** ”Aaman” **Öhman** och basisten **Jakob** ”Jakob Creutzfeldt” **Lavonius** som sitter i Göteborg. ”Jag tror att jag just bokade ett gig”, sade han.

Så bandet fick sätta igång att skriva låtar, en vecka hade de på sig innan spelningen på Dinos. De fixade även en sångare i form av **Olov** ”Doctor Rotweiler” **Hansson**.

Kastade korv

Spelningen gick över förväntan och de bokades även för en

Förfest. Bandet jammar främst som en del av sina förfester.

spelning på Pub Bastuns Bastun open. Där de gick ut hårt genom att kasta knackorv på publiken.

–Folk hade inte med sig egen korv till grillningen så vi bjöd helt enkelt ut vår egen, säger **Lavonius**.

Vid det här laget har de skrivit ett tiotal låtar som är upplagda på Myspace. I somras fick de även äran att ha med en av sina låtar på brittiska magasinet **Terro-rizers** demoskiva.

–Vi skickade över vår musik och deras svar löd typ ”This is fucking funny shit” och att de ville ha med oss på skivan, säger **Lavonius**.

Efter att tidningen kom ut fick bandet genast fler besökare på sin Myspacesida och många band har lagt till dem som kompisar på sidan.

Bandet tycker att deras musik är perfekt att dricka öl och ”idka konsumgänge” till.

–Takten är perfekt för det

”Vi skickade över vår musik och deras svar löd typ ”This is fucking funny shit” och att de ville ha med oss på skivan.”

Lika som bär

Skådespelaren **Seth Rogen** och Nyans fotograf **Jonas Edsvik**.

70-talsdoftande hårdrock på Dinos

■På fredag och lördag spelas det Black Sabbath och Motörhead influerad hårdrock på Dinos. The God-damned erbjuder bluesigt svängiga riff med en god portion charm.

Bandet har spelat runtom i Norden samt i Tyskland och Holland.

Solskenspojkar. Gunnar

Rosa ooar på Park

■Popgruppen **Attack** fick en riktig monsterhit på 1980-talet när de slog igenom med låten **Ooa** hela natten.

Sångerskan **Rosa Körberg** (bilden) gillar fortfarande att spela låten och på lördag får publiken rocka loss när hon besöker **Parks bar**. **Rosa Körberg** & **The Old Boys** kommer även att bjuda på nostalgimusik från 60-, 70- och 80-talet.

Sydén, Olov Hansson, André Öhman och Jakob Lavonius spelar obscen dödsmetall.

Di Leva sprider magi i helgen

■ Ännu är det inte för sent att köpa biljetter till **Thomas Di Levas** succéforeställning "Låt kärleken växa"! Imorgon, lördag, är det dags för den kärleksfulle sångaren att stå på scenen i stora salen i Alandica Kultur & Kongresshus.

Thomas Di Leva gjorde stor succé med sin föreställning förra hösten. Då gjordes 25 föreställningar runt om i Sverige varav flertalet blev utsålda.

Föreställningen innehåller mycket tankvärt såsom kärlekens gåvor och tal, musikens

Thomas di Leva tar sin föreställning om kärlek till Alandica. Bilden från United Stage.

mirakel, sagans magi och självklart också några av hans starka sånger.

Tipsa oss!

■ Har du en hemlig flipperklubb i käl-laren? Såg du eller hörde något kul på Indigo i lördags? Vad vill du läsa om på nöjessidorna? Kontakta nöjesre-daktionen på:

tanja.lonnqvist@nyan.ax
tel. 528 468

FRÅGELÅDAN

Den som den här veckan får kika ner i den silverfärgade Frågelådan är Jimmy Nordqvist, 21 år. Jimmy kommer från Mariehamn och pluggar till frisör på Ålands yrkesskola.

När skrattade du senast för dig själv?

– Det var igår i tvättstugan. Jag är lite ostadig eftersom jag stukat foten så jag snubblade och tappade ut all tvätt och tvättpulver på golvet. Då kom det ett litet fniss.

Vad är den värsta platsen på jorden?

–Ålandsfärjan under högsäsong när pensionärerna är i farten. Det är hemskt.

Vilket djur skulle du inte vilja vara?

– Något asätande djur. Det skulle vara jobbigt att vänta på att någon ska dö innan man får mat.

Har du någon gång vält en ko?

–Tanken har faktiskt aldrig slagit mig. Men om kon var med på det skulle jag kunna göra det.

Har du blivit tagen för fortkörning någon gång?

–Jag har inget körkort.
Men det gick ganska
snabbt med kryckorna ner
för en backe häromdagen.

Vad äter du helst?

– Mammans mat. Hon gör väldigt goda pastagrätänger.

När får du ångest?

–När jag ligger på soffan fast jag egentligen har massor av saker att göra.

Vad är det fulaste som finns hemma hos dig?

–Vårt duschdraperi. Krokarna är sönder så det hänger helt snett och blommorna är urskinade.

Har du dejtat någon du träffat på nätet?

– Faktiskt min nuvarande. Jag uppfattade honom som väldigt energiverande och irriterande innan jag träffade honom på riktigt.

Vad gör du helst en kall vinterdag?

–Sitter på ett café och dricker nå-
got varmt och gott.

**Vem vill du se i nästa
veckas frågelåda?**

– Camilla Jansson på Dillen.

TANJA LÖNNQVIST
tanja.lonnqvist@nyan.ax
tfn 528 463

ROCKY

HÄLGE

Från köksträdgården. Till gardiner, draperier och stolöverdrag användes fiberduk.

Fantasifull lyx på menyn

Grönsaker och frukt skall avnjutas via munnen. Eller...

De som i samband med Skördefesten i söndags besökte Ålands försöksstation i Jomala håller säkert med om att våra ätbara trädgårdsprodukter kan fungera minst lika bra som ögonmat.

Enda sedan Skördefesten startade 2003 har försöksstationen deltagit med utställningar som har baserat sig på årets testade grödor. I år var inget undantag.

Utrymmet var fullt med grönsaker och frukt. Vackra, annorlunda grönsaker som till exempel dekorativa rödbetor och morötter i ovanliga färger eller gurkor med speciell form.

Men det var trots allt inte de praktfulla grödorna som väckte störst uppmärksamhet i söndags, det gjorde nämligen det

DETTA HAR TESTATS I ÅR

Avdelningen för frukt och bär:

Äpplen, päron, plommon, körsnär, buskblåbär och saskaton.

Avdelningen för jordbruk:

Potatis, höstsäd, vårsäd, fodermajs, vårraps, oljedådra, szarwasi-gräs.

Avdelningen för grönsaker:

Rotfrukter, kinakål, hjärtsallat, issallat, radicchio-sallat, midiromersk sallat, isbergssallat, fänköl, blekselleri, lök och purjo.

Avdelningen för ekologisk odling:

Potatis, höstsäd, vårsäd, oljelin, szarwasi-gräs, vårrybs, oljedådra, åkerböna, ärter, bönor, vattenmelon, squash, isbergssallat, midiromersk sallat, hjärtsallat, Easy Leaf-sallat, sparris, vitlök, fänköl, spetskål, savoykål, vitkål, purjo, rotfrukter.

sätt allt det ätbara presenterades på.

Lovprisad utställning

Med grödorna, en burk guld-spray, fiberduk och stora mängder fantasi och lekfullhet hade försöksstationens personal skapat en lyxrestaurang som skulle klara sig i vilken

inredningstidning som helst.

–Man dukade till gästabad med festbord, buffé och efterrättsbord med hjälp av all den mängd av olika grönsaker, rotfrukter och produkter som funnits i odlingarna och som kan odlas hos oss. Tack vare personalens intresse och kreativitet skapades en lovprisad utställ-

ning, säger stationens föreståndare Ulla Boman.

Neutral och opartisk

Ulla Boman betonar att det är minst lika viktigt att försöka informera alla om verksamheten vid försöksstationen. Den är viktig inte bara för jordbrukaren utan också för konsumenten. Stationen är en resurs- och faktabank för lokal odlingskunskap och dessutom både neutral och opartisk.

–Det är inte alltid en självklarhet i våra dagar.

Det som däremot redan nu är en självklarhet för mig är att jag utan samvetsbetänkligheter kommer att stjäla inredningsidéer från försöksstationen nästa gång jag skall bjuda på en fin höstmiddag!

TITTE TÖRNROTH-SARKKINEN
tittle.tornroth@nyan.ax

FOTON: ÅLANDS FÖRSÖKSSTATION

Ätbar blåsa. En skapelse som skulle få de franska modehusen att blekna av avund. Kjolen är av savoykål, livet har purjo baktill och mangold framtill. Bältet är chili. Till kreationen hör också ett halsband av guldsprayad chili.

Morotsblomma. Med morötter i olika färger kan man skapa vackra rätter eller, som här, en vacker bordsdekoration.

Stående bord. Buffébordet i söndags presenterade delar av försöksstationens produkter.

Kungliga äpplen. Det slängs en massa fallfrukt varje år. En burk guldspray och festbordet får ett lyft.

Lekfullt kuvert. Savoykål, olika rödbetor, mangold och en blomma pryddes varje sittplats.

Maria Nykvist

Epost: maria.nykvist@nyan.ax
Telefon: 528 478

sport

” Jag ångrar att jag skrev det.

ÖREBROS TRÄNARE SIXTEN BOSTRÖM PETADE SIN MITTFÄLTSSTJÄRNA NORDIN GERZIC DÅ SVARADE HAN MED ATT AVSLÖJA LAGETS STARTELVA PÅ FACEBOOK.

Urho-tv ger stora inkomster för ligalagen fem år framåt

IFK kan få 100.000 euro per år

Nästa år kan IFK Mariehamn få så mycket som 100.000 euro till ligalaget av Tipligan tack vare det nya avtalet med sportkanalen Urho-tv.

Pengarna kommer att rassla in under alla de fem år som tv-kontraktet gäller.

Nya Åland har tidigare berättat om kontraktet som Veikkausliiga (Tipligan) tecknat med nya sportkanalen Urho-tv som möjligen kommer att sändas också över MCA nästa år. I paketet ingår att också betalkanalerna Canal + ska visa ligamatcher.

Det är också känt att kontraktet för med sig att både ligaföreningen och klubbarna ute i landet har nya pengar att vänta, men inte hur mycket pengar det kan röra sig om.

100.000 euro var?

För ett par dagar kablades en möjlig summa ut via finsk text-tv: Hela kontraktet på fem år inbringar 6 miljoner euro till Tipligan från Urho-tv, och av det ska ligaföreningarna få 100.000 euro var det första året. Också under de följande åren ska pengar delas ut till föreningarna.

Peter Lundström, tävlingschef på Tipligan, berättar att summorna är affärshemligheter.

–Men så mycket kan jag säga som att 6 miljoner euro inte

Stort. Peter Lundström, tidigare LIF-tränare och boss för Eckeröhallen och numera tävlingschef för Tipligan, har guld i blick efter det maffiga kontrakt som ligan tecknat med Urho-tv. Nästa år klirrar kanske 100.000 nya euro in i IFK:s ligakassa, och därefter varje år i ytterligare fyra år. Arkivfoto: JONAS EDSVIK

stämmer. Jag vet inte varifrån den uppgiften kommer.

Är det mer eller mindre?

–Det säger jag inte.

Stämmer uppgiften om 100.000 euro årligen till ligaklubbarna?

–Det kan vara en tänkbar summa.

På senhösten

Summan klarnar efter att fotbollsligans styrelse fattat beslut

om fördelningen inför nästa års budget. Det sker någon gång i november-december, berättar Peter Lundström.

Att avtalet är både stort och betydelsefullt för ligan är helt klart.

–Det är mycket, mycket stort. Vi är väldigt glada över att vi i dessa ekonomiskt bistra tider lyckats få till stånd något så stort. Att jobba fram ett tv-kontrakt som hämtar in pengar till

ligan är den viktigaste delen av vårt nya strategidokument, och nu har vi lyckats med det.

40+20 matcher

Synligheten ökar mångfalt för ligalagen i och med att många matcher sänds i populära tv-kanaler. Urho-tv visar nästa år 40 ligamatcher och Canal + 20 matcher. Urho-tv kommer också att visa en stor del av matcherna på internet.

Orsaken till att Urho-tv betalar mycket pengar för rätten att sända ligamatcher är – förstås – att man räknar med att få inkomster. Urho-tv har också tecknat kontrakt för att få sända matcherna i FM-ligan i ishockey och kan därför erbjuda idrott på toppnivå åt abonnenterna året om.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Arajuuri klar för Kalmar FF

FOTBOLL. Paulus Arajuuri lämnar IFK Mariehamn efter den här säsongen och går vidare till Kalmar FF.

Mittbacken har skrivit under ett fyraårskontrakt för de regerande svenska mästararna, och för IFK innebär det ett tillskott på 90.000 euro.

–Jag spelar fortfarande i IFK-tröjan och vill göra rätt för mig i den innan jag tänker på nästa säsong, säger Arajuuri.

Tre matcher till i IFK Mariehamn sen är Paulus Arajuuri Kalmar FF:s de fyra kommande säsongerna.

–Jag vill egentligen inte kommentera någonting kring Kalmar och framtiden. Jag spelar fortfarande i IFK-tröjan och vill göra rätt för mig i den innan jag tänker på nästa säsong, säger Arajuuri.

Det är 2008 års allsvenska mästare som du går vidare till. Hur stort är det för dig i din fotbollskarriär?

–Jag vill sköta det här på ett professionellt sätt och bara fokusera på IFK. Därför vill jag inte få fram några känslor som har med den nya klubben att göra. Och finns det tankar så vill jag glömma dem, säger han.

Det fanns flera allsvenska klubbar som visade intresse för mittbacken. I somras bekräftade Djurgårdens dåvarande sportchef **Göran Aral** för Nyan att de var intresserade, men det var alltså den allsvenska mästarklubben som värvade honom.

–Vi har följt honom under den här säsongen så Paulus är en spännande och positiv värvning för oss. Vi ser honom som en utvecklingsbar mittback och har därför skrivit ett kontrakt på fyra år med honom för att både vi och han ska få ro att utvecklas, säger Kalmar FF:s klubbchef **Svante Samuelsson** till Nyan.

Det står redan klart att KFF-backen **Mikael Eklund** inte får förlängt med klubben och Samuelsson ser den nya värvningen som en trolig ersättare för honom.

Betyder det att Arajuuri kommer att vara given i startelvan?

–Det vet man aldrig. Det finns alltid stor konkurrens men så klart är det förhoppningen, säger Samuelsson.

Pengar till IFK

Varför valet föll på just Kalmar FF vill Arajuuri själv inte kommentera utan hänvisar till sin agent **Jonas Wirmola**. Nyan har försökt

Till Allsvenskan. Paulus Arajuuri går väster ut efter att den finska ligasäsongen är färdigspelad. I dagarna skrev han på ett fyraårskontrakt med de regerande svenska mästararna Kalmar FF. Arkivfoto: JONAS EDSVIK

Fakta/Paulus Arajuuri, 21

Säsonger i IFK: 2.

Ligamatcher för IFK: 43 matcher, 2 mål.

Moderklubb: Halkian Alku.

Har även spelat för: NuPS, Jokerit, FC Espoo, FC Honka och Klubi-04.

Meriter: Har under 2008-2009 varit med i Finlands U 21 landslag. Blev 2007 utsedd till Klubi-04:s bästa spelare.

att nå honom för en kommentar men utan framgång.

Paulus Arajuuri har alltså kontrakt med IFK fram till 30 november men sedan är han fri att lämna klubben. Han behövde alltså inte blanda in IFK i övergången till Kalmar FF.

–Det har bara varit en tidsfråga om när det här skulle bli aktuellt. Det är synd att klubben förlorar en sådan bra fotbollsspelare samtidigt får vi vara stolta över att vi har fostrat en så bra spelare, säger IFK:s klubbdirektör **Peter Mattsson**.

Men som Nya Åland tidigare berättat går IFK ändå inte lottlöst.

Eftersom 21-åriga Arajuuri har spelat två år i klubben får IFK fostringspengar för den tiden. Totalt rör det sig om en summa på 90.000 euro som är baserat på Fifas regelverk.

–Självklart är de pengarna välkomna. För en liten klubb som IFK är det välbehövliga pengar, fortsätter Mattsson. Någon tilltänkt ersättare för Arajuuri har IFK inte i nuläget.

–Nej, vi har inget på gång

KALMAR FF

Ligger just nu på tredje plats i Allsvenskan. Leder gör IFK Göteborg före AIK som har en match mindre spelad än de andra.

Gundad: 1910.

Hemmaarena: Fredrikskans IP.

Tränare: Nanne Bergstrand.

Svenska mästare: 2008, kom till andra omgången i årets UEFA-cup men blev utslagna av DVSC Debrecen.

Vinnare i svenska cupen: 1980/1981, 1986/1987, 2007.

Kalmars trupp: Petter Wastå (mv & ass. kapten), Marcus Thorbjörnsson (f), Joachim Lantz (f), Marcus Lindberg (f), Tobias Carlsson (f), Mikael Eklund (f), Jimmie Augustsson (mf), Henrik Rydström (mf + kapten), Stefan Larsson (f), Daryl Smylie (mf), Abiola Dauda (a), Daniel Sobralense (mf), Stefan Ålander (f), Petter Lennartsson (mf), Daniel Mendes (a), Erik Israelsson (mf), Lasse Johansson (mf), Robin Östlind (mf), Tobias Eriksson (mf), Emin Nouri (f), Marcel Sacramento (a), Hampus Bohman (mf), Ludvig Öhman (fm), Zlatan Azinovic (mv), Etrit Berisha (mv), Lourival Assis (mf), Reinaldo da Silva (mf). Källor: Kalmar FF, Wikipedia.

utan det är något vi nu får se över, avslutar han.

MARIA NYKVIST
maria.nykvist@nyan.ax
tfn 528 478

LÄGET I LAGET

IFK – FF JARO

Var: WHA

När: söndag 27.9

Tid: 18.30

Trolig laguppställning: Gustav Långbacka-Alexandros Pappas, Kenneth Gustavsson, Mate Dujilo, Patrik Rikama-Ante Simunac, Mika Niskala, Marcus Olofsson, Tamás Gruborovics, Sasha Anttilainen, Arsim Gashi

Skador: Alla i laget är skadefria.

Avstängningar: Paulus Arajuuri.

Form: På söndag blir det den tredje matchen IFK spelar på åtta dagar. IFK:s tränare Pekka Lyyski tror ändå att det är fräscha spelare som representerar IFK i matchen mot Jaro.

Tidigare möte i årets liga: 26 juni Jaro-IFK 0–0

Pekka Lyyski om...

... att komma tillbaka efter storförlusten mot Haka.

–Förlusten mot Haka är den lättaste förlusten att ta den här säsongen därför att vi var det sämre laget. Det var betydligt svårare att komma över förlusten mot Tampere United och förlusten mot HJK för i de matcherna var det inte lika självklart att vi skulle förlora.

–Sen måste man komma ihåg att spelarna inte kommer att bära med sig den här förlusten resten av livet, utan att det är professionella idrottsmän som vill rätta till det här så fort så möjligt. Mot Haka missade de helt i bevakning och markering, nu gäller det att hitta tillbaka till grundspelet och få laget till den nivå som vi kan spela och som vi spelade hemma mot Lahti.

–Jaros form är helt okej så det gäller för oss nu att vara beredd på spelvändningar så att vi inte öppnar upp luckor som i onsdags.

... att Honka drog ifrån i bronsstriden och nu ligger sex poäng före IFK.

–Jag lever inte i någon drömvärld och förstår att Honka genom sin seger mot Jaro säkrade medaljen. Jag vet att Honka inte kommer att förlora de tre återstående matcherna, utan det intressanta för oss nu är att försöka behålla fjärdeplatsen. Och gör vi det ska man komma ihåg att det i så fall är IFK:s bästa placering i ligan hittills.

...om att få tillbaka Sasha Anttilainen till söndagens match.

–Att Sasha är tillbaka betyder ytterligare ett alternativ för mig. Tittar man på matchen mot Lahti så gjorde han en stor arbetsinsats. Men oavsett om han hade varit med mot Haka eller inte så tror jag inte att det skulle ha hjälpt oss till ett annat resultat.

MARIA NYKVIST

Viktigt derby

Både vad gäller prestige och poäng

FOTBOLL. På söndag kl 17.00 tar Hammarlands IK emot Jomala IK på Hammarvallen i säsongens andra division IV derby.

–Jag tippar så dåligt, men jag tror faktiskt vi vinner med 2-1 den här gången, säger JIK:s tränare Ralf-Åke Mattsson.

–Derby är alltid derby och det kan gå hur som helst, men jag tror och hoppas att vi vinner med 2-1, det räcker bra för mig, kontrar HIK:s tränare Kristian Granberg.

Nyan har tagit pulsen på derbylagen.

MALIN LUNDBERG
sport@nyan.ax

Division IV							
HammlK	20	18	2	0	74-18	56	
FC Inter 2	20	16	2	2	51-17	50	
VG-62	20	12	3	5	53-34	39	
JIK	20	8	6	6	56-32	30	
TuWe	20	9	1	10	46-46	28	
UPK	20	8	2	10	39-53	26	
GPR FC	20	8	1	11	37-56	25	
TPK 2	20	8	1	11	38-61	25	
Ponteva	20	6	1	13	39-57	19	
FC RP	20	5	2	13	29-54	17	
PIPS	20	5	2	13	30-57	17	
SCR	20	4	3	13	43-50	15	

Revanschlust. Det blev storseger 5-0 för Hammarlands IK när det mötte Jomala IK på Jomala konstgräs i juni. I säsongens andra derby tror JIK att det blir en helt annan matchbild, och att de den här gången ger motståndarna en rejäl match.

Segervissa. Hammarlands IK kan säkra avancemang till trean om de tar poäng mot Jomala IK på söndag. Tränare Kristian Granberg (längst till höger) tror på 2-1 seger för det egna laget. Här tillsammans Henrik Östermalm, Martin Karlsson och Kenneth Uotila. Foto: MALIN LUNDBERG

Revanschsugna. Jomala IK vill ta revansch för förlusten mot Hammarlands IK i våras. Tränare Ralf-Åke Mattsson tror på seger med 2-1 för det egna laget. Foto: MARIA NYKVIST

HIK kan säkra seriesegern JIK längtar efter revansch

Hammarlands IK har inte förlorat en enda match hittills i år. Efter 18 segrar och två oavgjorda har HIK samlat ihop 56 poäng, och tar man poäng i söndagens derby är seriesegern säkrad.

Hur kommer det sig att det gått så bra för er tränare Kristian Granberg?

–Det är killarna i laget, det är deras förtjänst. De har jobbat på bra på träningarna och ställt upp på det som vi har sagt.

Stannar killarna kvar i laget om ni stiger?

–Det får vi se lite, jag tror inte att alla är beredda att köra på i trean, det tror jag faktiskt inte, men vi måste ju sätta oss ner och prata igenom vilka som blir kvar och vilka nya vi kan titta på om det blir klart att vi stiger.

En som redan bestämt sig för att spela med HIK även nästa år är **Andreas Jansson**.

–Det gör jag, helt klart, säger han.

Kristian Granberg.
Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Han tillägger att avancemang har varit lagets målsättning redan från början av säsongen.

–Men samtidigt har vi tagit en match i taget och försökt vinna alla matcher och det har ju gått bra hittills.

Lätt bli övertänd

Matchen mot Jomala IK gäller alltså mer än bara prestige för HIK. Men visst vill killarna

gärna vinna just för att det är ålänningar som står på andra planhalvan.

–Det är en vanlig match men med lite extra spänning. Vi kör på som vanligt men vi vet vad som gäller mot Jomala, det blir ingen lätt match och det är alltid hårda tag som gäller i derbyn. Det kan gå hur som helst men vi är beredda att göra det som krävs för att vinna, säger Granberg.

HIK har inför matchen några spelare skadade och några är bortresta.

–Men vi har nog någon joker i rockärmen som vi kan plocka fram när det väl är dags för match, men det håller vi lite hemligt än så länge.

Nu tränar HIK på som vanligt. Andreas Jansson säger att han faktiskt försöker låta bli att tänka på derbyt tills det är dags för matchdag.

–Så att man inte blir för egad om man säger som så. Det är lätt att bli övertänd om man börjar ladda för tidigt.

MALIN LUNDBERG

Jomala IK gör i år sin första säsong i riksseriens division IV. De ligger på en fjärdeplats i tabellen och med bara två matcher kvar att spela är de redan klara för fyran

–Stundtals har vi spelat jättebra men sedan kan vi klappa igenom ibland och det är klart att de lite mer rutinerade killarna kanske tycker att vi skulle ha kunnat komma lite högre eller spelat lite bättre, säger JIK:s tränare **Ralf-Åke Mattsson**.
Innebär det att målsättningen stiger nästa säsong?

–Jo, men sedan måste vi ju titta på vad för trupp vi har nästa säsong. Vi har inte gått igenom något material överhuvudtaget ännu, men får vi behålla en sju-åtta av de här rutinerade och sedan fylla på med U19-killar tror jag det kan bli ganska bra, sedan om man ska ha målsättningen att komma högre än en fjärde plats, det är klart när man ser

Ralf-Åke Mattsson.
Foto: FREDRIK TÖRNROOS

truppen kan man ha det, men det huvudsakliga målet är ändå att bli ett stabilt division IV lag.

Vill ha revansch

JIK har alltså inte så mycket att spela för rent poängmässigt. Däremot råder det inget tvivel om att derbyt mot Hammarland betyder mycket vad gäller prestige.

–Prestige, och revansch om

inte annat. Det vet jag att killarna vill, ha revansch för det där som hände i våras.

”Det där som hände i våras”, ja det var att JIK fick två av sina spelare utvisade. Efter 0-1 i halvtid fick publiken se HIK köra över hemmalaget på Jomala konstgräs. Slutsiffrorna skrevs till 0-5.

–Det är revansch som gäller. Med tanke på att vi förlorade med 5-0 senast så är man busigt revanschugen nu, säger JIK:s **Johan Alén**.

Vilket är ert vassaste vapen mot Hammarland?

–Det är tålamod och att vänta på att bollarna trillar dit bara.

Och Ralf-Åke Mattsson lovar att Jomala inte kommer att vika ner sig.

–Publiken kommer att få se ett krigande Jomala. För som sagt, killarna är fruktansvärt revanschsugna. Om vi inte kan spela ut dem så kan vi i alla fall försöka kämpa ner dem.

MALIN LUNDBERG/MARIA NYKVIST

Inför derbyt på tv

■ **TV.** Missade du Åland24:s Sportmagasinet i onsdags? Där träffade vi Hammarlands IK och Jomala IK inför söndagens derby. Surfa in på www.aland24.ax och titta på programmet!

Ny chans på guldet

FOTBOLL. Åland United har i morgon ett gyllene låge att säkra ligatiteln. Vinst mot Ilves i Tammerfors skulle betyda att bucklan går till Åland. –Det är klart att det är roligt om vi lyckas avgöra själva, men man försöker att inte tänka på det för mycket, säger ÅU-spelaren Jannica Tjeder.

Redan i onsdags kunde det ha stått klart var årets ligaguld går. Skulle Honka ha tappat poäng mot TiPS skulle deras hopp om att försvara ligatiteln från i fjol vara över. Men Honka visade att de fortfarande vill vara med

och utmana Åland United om den ädlaste medaljen, och tog en solklar seger över TiPS.

Det innebär att de fortfarande har en teoretisk chans att vinna liga, under förutsättning att de från och med nu vinner alla sina resterande matcher och ÅU förlorar alla.

Men det var inte tjejerna emot i Åland United att Honka tog tre poäng mot TiPS. De hade hoppat på vinst för Honka för att istället nu på lördag själva kunna vara med och avgöra om guldets säkras.

–Ska vi säkra titeln vill vi göra det genom att vi själva vinner och inte genom att Honka förlorar sin match mot ett annat

Segerviss. På sätt och vis tycker Jannica Tjeder att det är bättre sportsligt sett att Honka vann mot TiPS eftersom det betyder att Åland United nu i stället själva har bollen i egna händer och vinner de mot Ilves i morgon är guldets ÅU:s.

Arkivfoto: JONAS EDSVIK

lag, säger Jannica Tjeder.

Vinner Åland United blir det ett historiskt guld till Åland, och en klar förbättring från tidigare

år för åländskorna som har en åttondeplats (2008) och två fjärdeplatser (2006 & 2007) sedan tidigare. (mn)

LÄGET I LAGET

ILVES-ÅLAND UNITED

Var: Tammerfors
När: lördag 26 september
Tid: 15.00

Trolig laguppställning: Maria Rönnbäck-Frida Thilén, Eveliina Kohvakka, Caroline Sjöblom, Angelica Östlin-Emma Liljegren, Taina Hartikainen-Elin Nilsen, Jannica Tjeder, Sarah Engblom-Maiju Ruotsalainen.

Skador: Joanna Juti är långtidsskadad och Adelina Engman har inte kunnat träna ordentligt i veckan på grund av en överansträngd höft.

Form: –Det var en ruggig urladdning mot HJK sist så nu gäller det att försöka balansera och gå i mål. Man vet aldrig hur det kan gå

mot Ilves, men det har sett bra ut på träning det senaste så jag tror att vi klarar det, säger ÅU:s tränare Robert Dahlin.

Utropstecken: ÅU har mött Ilves två gånger tidigare den här säsongen, en gång i ligan och en gång i ligacupen. I båda matcherna lyckades ÅU vända underläge till seger.

Robert Dahlin om...

...att ÅU har vänt underläge till seger mot Ilves två gånger den här säsongen.

–Vi har pratat om det på träning den här veckan att vi måste vara vakna från början

helt enkelt. Det är ju resultatet som räknas i slutändan och vi har varit det bättre laget i båda matcherna och vänt underläge till vinst båda gångerna, men vi måste spela ordentligt.

–Ilves är också det laget i ligan som jag tycker har överraskat mest i år. Man ska komma ihåg att de fick kämpa ordentligt i fjol för att inte ramla ur och nu ligger de på femte plats.

...de har chansen att säkra titeln i matchen mot Ilves.

–Från min sida gäller det att koncentrera sig på vår utveckling, alltså det är inte bara den matchen som gäller utan att vi har tre matcher kvar att spela efter den.

–Men det är klart att om vi vinner så är vår slutplacering ohotad men samtidigt har vi

en månad kvar att spela och våra resultat kan vara avgörande för andra lag. Så för oss gäller det att vinna och vi vill gå obesegrade genom serien.

–Men självklart är det så att många av spelarna är förväntansfulla inför matchen mot Ilves och vill vinna och avgöra ligan redan nu.

...hur det går i matchen mot Ilves.

–Det är viktigt att vi kommer upp i den standarden vi vet att vi har för det är ingen hemlighet att det svåraste alltid är att sätta pricken över i:et. Men jag vet att vi är det bättre laget, så bara vi fokuserar och koncentrerar oss på vår uppgift så vet alla sen vad det innebär.

MARIA NYKVIST
maria.nykvist@nyan.ax

Sportens kom ihåg

■ **Basket Åland:** Basketträning för damer hålls måndagar 17.30-19.00 och tisdagar 19.30-21.00 på Sjömansskolan. Ansvarig tränare Joachim Torsson: 0457 3435150. Basketherarna har träning på Sjömansskolan 20.30-22.00 på tisdagar och basket för 12-15-åringar börjar 17.00-18.00 på fredag den 11 september på Strandnäs skola. Ansvarig tränare Andrew Hagmark-Cooper: 0457 342 9202

■ **BC Clipper:** Klubbträning torsdagar 20.00-21.00.

■ **Centerad ridning:** Träna din sits med Toini Pettersson 25-27 sept. Teori och privatlektioner. Hålls i richuset i Tranvik, start fre kväll. Alla ryttere och hästraser är välkomna. Info och anmälan 04570947490, midgard@aland.net

■ **IFK hockey:** Hockeylekis börjar igen 3 oktober 11.00-12.00. Inskrivning 10.30. Hockeylekis är för dig som ännu inte har börjat i skola.

Hockeynybörjarna börjar träna lördag 3 oktober 12-13, inskrivning 11.30. Nybörjargruppen är till för dig som börjat i skolan och nu är intresserad av att börja träna hockey el. för dig som gått på hockeylekis och nu börjat skolan. Läs mera på www.ifkmariehamn.com/ishockey. frågor ring 16199

■ **JIK-friidrott:** Klubbmästerskapen hålls i år på nya Hammarvallen söndag 27 september 12.00. Vi anmäler oss från 11.30 på plats! Grenar: 9-11-13/60m, 15 och äldre 100m. För alla klasser höjd, längd, spjut och kula.

■ **Mariehamns seglarförening:** Propagandasegling för kölbåtar 26 och 27 september. Lyssegling med jaktstart, första start lördag 11.00, anmälan på plats från kl 10.00. Söndag första start kl 12.00, anmälan från kl 11.00. Efter segling möjlighet till bastubad, lördag mat från kl 15.00 på Pub Niska.

■ **Volleyboll:** Kurs med Klas

Hejdenberg från SVBF i nya regler som gäller kommande säsong. Ingen kursavgift! Kom till Nordeas konferensrum lördag 26.9, 9.30-13.00. Anmäl dig till Sandra Ekström; sandra.ekstrom@aland.net alt. 040-8455896.

■ **ÅID-cykel:** Anmälningar till Vätternrundan 2010, 18-19 juni, senast 30 september till Kenneth Hellsten EKUM 23906 eller ÅID:s kansli 19170.

■ **ÅID-cykel:** MTB-cykling med start från Mariebads parkering söndag 09.00. Info: anmälningar Harry 04575301526 senast fredag. Ev. dusch/simning+fika på Mariebad efteråt.

■ **ÅID-cykel:** Fredrikshofskyklisterna anländer lördag 18.00 till Berghamn på sin Ålandstur. Möt upp i Eckerö och ta en snabb 30 km tripp med cyklisterna till Mariehamn.

■ **ÅID-orientering:** Åbolandskam-

pen söndagen 27 september vid Sportkila i Sund. Första start 09.00. Anmälan till ÅID:s kansli senast fredagen 18 september 14.00 till ÅID:s kansli tel. 19170, 23190.

■ **ÅID-orientering:** ÅM-natt i Eckerö Marby fredag 2 oktober. Första start kl 20. Anmälningar till ÅID:s kansli senast måndag 28 september. Mera på hemsidan.

■ **ÅID-skidor:** ÅM på rullskidor klassisk stil söndag 27september kl.11.00 i Eckerö. Start och mål vid Käringsund Resort och Conference. Damer 20 km, herrar 26 km, inlines motion 26 km. Sista deltävlingen i rullskidscupen. Anmälningar till ÅID:s kansli tel.19 170 senast onsdag kl.16.00.

■ **ÅSSF:** ÅSSF bänkskytte 100 UL söndag 27 september. Alla gamla och nya skyttar välkomna kl 14.00.

Fler ligakontrakt undertecknade

■ **SPORT.** Både **Tosaint Ricketts** och målvakten **Mika Johansson** använde sina optioner på ytterligare en säsong i fotbollsligaklubben MyPa.

Anfallaren Ricketts, som spelat i amerikanska universitetsserier, har gjort fem mål på 16 matcher i sommar.

Klubben har 11 spelarkontrakt för nästa säsong och är åtta i FM-ligan för närvarande. (FNB)

RIKSNYTT

Statsministern. Matti Vanhanen, här på Ålandsbesök i maj, låter hälsa att han ämnar sitta kvar. Foto: ANDREAS DIENERT

Statsministern vägrar avgå

DENVER/HELSINGFORS. Statsminister Matti Vanhanen (C) tänker inte avgå på grund av valfinansieringshärvan.

Vanhanen sade till FNB per telefon från Denver i USA att riksdagen kan rösta om regeringens och statsministerns förtroende då den behandlar regeringens meddelande om valfinansieringen. Enligt honom är det ett normalt parlamentariskt sätt att agera.

I samband med meddelandet ska alla frågor gås mångsidigt igenom, sade Vanhanen. Diskussionen blir dessutom en sista vägkost för den kommitté som utreder partifinan-

sieringens framtid. Kommittén som leds av **Lauri Tarasti** förväntas komma med förslag till ny lagstiftning så fort som möjligt.

Då det gäller kritiken mot statsministern själv tror Vanhanen att den främst riktas mot stödet han emottog av Nuorisosäätiö inför presidentvalet.

–Där vill jag understryka att presidentkandidaterna speciellt i stora partier inte själva deltar i medelanskaffningen. Presidentkandidaterna gör inte heller anmälan om valfinansieringen själva, utan det är kampanj- och partiorganisationen som har hand om det. (FNB)

Finländare köper sig säkerhetskänsla

HELSINGFORS. I Finland och Storbritannien finns det fler övervakningskameror än någon annanstans i Europa. Bevakningsföretagen bjuder redan ut sina tjänster till hemmen.

Finland är också enligt brottsstatistiken ett tryggt land än någonsin tidigare, men folk blir allt räddare för att någon främling ska överfalla dem eller deras hem.

–Efter Sovjetunionens fall och den depression som följde var saker som varit bestående det inte längre. Osäkerheten gällde utkomst och arbete. På den tiden började man tala om säkerheten på gatorna, tidsbestämmer akademiforskare **Hille Koskela** uppkomsten av människornas känsla av osäkerhet.

Under depressionen sjönk brottsligheten, men rädslan ökade. Denna onda cirkel beskriver Koskela i sitt verk Pelkokierre (Skräckspiralen).

–Brottsligheten förändrades inte, bara sättet att tala om den. Folk började övertyga varandra om att världen faktiskt hade blivit farligare.

De började köpa saker och tjänster som såldes med ett enda ord: säkerhet.

Medierna har stått för sin egen del av soppan. Enligt rättspolitiska forskningsinstitutet började man efter år 1988 spotta ut allt fler brottsnyheter både i tv-nyheterna och tidningarna. Icke-typiska råheter började kännas vardagliga.

Stadens vakande ögon

Efter depressionen landade

vakterna småningom i den finländska stadsbilden och man började hänga upp kameror på väggarna.

–På 1990-talet fanns vakterna på industriområdena. Därifrån spred de sig småningom till stationer och terminalområden, och sedan till butiker och kiosker. Nu säljer bevakningsfirmorna på nätet sina tjänster till privata hem.

Många offentliga utrymmen, dit vem som helst tidigare ägt tillträde, blev halv-offentliga, det vill säga man tar sig dit övervakad av en vakt eller en kamera. I ett affärscentrum avgör dessa vakande ögon vem som inte tycks höra till.

–Stadsutrymmet har blivit ojämnt. Det finns allt mindre möjligheter att röra sig på stan utan att använda pengar. Så kallade hyggliga medborgare bevarar sina rättigheter, men de marginala grupperna – bostadslösa, alkoholister och ungdomsgrupper – är utsatta.

De skuffas undan och man är rädd för dem trots att de är de svagaste i samhället, ofta i behov av hjälp.

Man kan ta sig ur skräckcirkeln, men det kräver mod. Koskela berömmar lärarna som trots skolmorden inte velat ha vakter i skolorna. Hur skulle de barn utvecklas som tillbragt rasterna övervakade av vakter?

Med sunt förnuft klarar man sig också på stan.

–Om man rör sig i Helsingfors centrum en fredagskväll är de tråkiga händelser man ser till 99 procent sorgliga, inte skrämmande.

(FNB)

Sport på gång

FREDAG

Trav
Ålandstravet: 16.00

LÖRDAG

Fotboll
Sportkila, Division III: SIFFK-Masku, 17.00

LÖRDAG-SÖNDAG

Segling
ÅSS
Propagandasegling för kölbåtar. Lyssegling med jaktstart,

första start 11.00 på lördag och 12.00 på söndag.

SÖNDAG

Fotboll
Hammarvallen Division IV: HIK-JIK 17.00
Solvallen, Division VI: Eckerö IF-Marma Mehede IF, 14.00
WHA, Tipsligan: IFK Mariehamn-FF Jaro, 18.30

Friidrott
Hammarvallen

Klubbmästerskap 12.00.

Orientering
Sportkila

Åbolandskampen i orientering. Första start 09.00.

Rullskidor
Eckerö, Käringsund Resort och Conference
ÅM på rullskidor, 11.00

Skytte
ÅSSF
Bänkskytte 100 UL, 14.00.

> SÄLJES

Tomter och lägenheter till salu
på nytt bostadsområde
i Jomala Björby
info@bjorkslingan.ax tel: 04573432120
tel.tid: mån-fre 18-21 lör 9-18

www.bjorkslingan.ax

> ÖVRIGT

ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

Nu flyttar vi till nya primärvårdshuset,
**v.40 (28.9-2.10) är
hälsocentralen i Mariehamn stängd.**

Denna vecka endast jourverksamhet
vilken är förlagd till Godby hälsocentral, tel 43230.

*Vi ber om förståelse för att störningar kan
förekomma i verksamheterna och i telefontrafiken.*

> LEDIGA PLATSER

lediganslår följande tjänst:
En ordinarie befattning som

Ackompanjator/pianolärare

fr.o.m 1.1.2010 med en
undervisningsskyldighet på 23 veckotimmar.

Behörighetskrav är lämplig högskoleexamen eller vid konserva-
torium avlagd examen på studielinjen för lärare vid musik-
läroanstalt.

Sökande kan komma att kallas till spel- och undervisningsprov.
Tjänsten tillsätts ordinarie med 12 månaders provtjänstgöring.
Lön enligt gällande avtal.

Sedvanliga verifierade ansökningshandlingar skall vara direktionen
tillhanda **senast den 24 oktober kl 16.15** under följande adress:
Direktionen för Ålands musikinstitut, Grindmattesvägen 7,
22100 Mariehamn

Den som anställs skall visa upp ett registerutdrag enligt 6 § 2
mom. straffregisterlagen (FFS 770/1993).

Mer information fås av rektor Björn Blomqvist
musikinstitutet@ami.ax eller per telefon +358 457 524 4593.

Direktionen för Ålands musikinstitut
Björn Blomqvist rektor

> LEDIGA PLATSER

OPTINOVA AB är ett världsledande
åländskt företag specialiserat på till-
verkning av plastkomponenter för
medicinska tillämpningar. Vi är idag 140
personer.

Avsynare

Optinova söker **avsynarvikarier**. Arbetstiden är heltid,
40 timmar per vecka, dagtid/skiftesarbete. Vikariat
tom 30.4.2010

Optinova tillverkar specialslang till medicinska kom-
ponenter. Avsynarens uppgift är att granska slang för
godkännande innan den exporteras, varför god syn,
noggrannhet och ordningssinne är viktigt.

Arbetspråket på Optinova är svenska.

Din ansökan vill vi ha **senast den 2 oktober 2009.**

Frågor om arbetet kan du ställa till personalchef

Per Lycke, telefon 329215

Ansökan sänds till personalchef Per Lycke,
Industrivägen 5, 22410 GODBY, Åland.

Mer information om Optinova hittar du på
www.optinova.com

OPTINOVA AB

Industrivägen 5, AX-22410 Godby, Åland
E-post: arbete@optinova.fi hemsida: www.optinova.com

> ÖVRIGT

Öppet sista dagen!

**alla varor
1€ st/m**

P.S Nu ännu mera
gratis prylar

Fyndmixen
Fredag kl. 11.00-17.30
Strandgatan 6, Tel. 17 739

> ÖVRIGT

Trafikmeddelande

Vecka 40 påbörjas om-
byggnadsarbetena på
Sviiby bro och bank på
landsväg nr 1.

I samband med om-
byggnaden kommer
endast ett körfält att
trafikeras på en ca
100 m lång sträcka
och trafiken regleras
därför med trafikljus.
Hastigheten sänks till
30 km/h och maximal
tillåten fordonsbredd
är 3,0 m. Begränsning-
arna gäller tills vidare.
Ombyggnadsarbetena
beräknas vara klara i
juni 2010.

Stig Janson
Vägingenjör

> ÖVRIGT

Trafikmeddelande

Landsväg nr 840 Lappo-
by – Björkö färjefäste är
avstängd för trafik ons-
dagen den 30 septem-
ber 2009 kl. 09.00 –
14.00 p.g.a. trumbyte.
Avstängningsplatsen är
belägen vid helikopter-
plattan.

Trafikavdelningen

> AUKTIONER

LÖSÖREAUKTION

förrättas **lördag 26 september kl. 11.30**
visning fr. kl. 11.00 i Vesterkalmare Jomala,
adr. Västergården 4 (se skyltning)

varvid försäljes avlidna Sven och Märtha Sandlunds efter-
lämnade lösöre såsom bl.a sedvanligt hemlösöre i huset,
bl.a. vacker glasservis, tavlor av Wingvist, motorsåg, gräs-
klippare, snöslunga, högtryckstvätt, röjsåg, domkrafter, pall-
bockar, häcksax, kärror, div. arbetsredskap och verktyg m.m.

Mäklare Grönbacks Eric.

Kontanter eller bankkort. Tag sittplats med.
Auktionsförrättare H. Karlsson tel. 0457313 5236

Flera vägförslag när Jurmobor höll vägmöte

Ännu ett förslag för fast
vägförbindelse mellan
Åva och Jurmo i Brändö
lades fram när landskapet
presenterade sin miljö-
konsekvensbedömning för
Jurmoborna i veckan. 100
personer har undertecknat
förslaget som nu kan bli
verklighet.

Berörda markägare på Jur-
mo fick träffa landskapets
representanter i måndags
på Jurmo och diskutera den

miljökonsekvensbedömning
som gjorts för den planerade
fasta vägförbindelsen mel-
lan Jurmo och Åva i Brändö.
Under mötet lade deltagar-
na fram två nya förslag, som
inte omfattades av MKB:n.

Joakim Carlsson lade fram
det så kallade Tällholmsalter-
nativet, som Nya Åland re-
dan skrivit om. Under mötet
presenterade också **Malena
Strandvall** ett nytt förslag till
vägdragning som överräcktes
till Ålands landskapsregerings
närvarande representanter,
trafikminister **Veronica Thörn-
roos** (C) och trafikingenjör
Bengt Dahlén. Med förslaget
följde en namnlista på cirka
100 personer som stöder för-
slaget.

I Strandvalls förslag är
vägdragningen på Jurmo nå-
got annorlunda än förslagen
i MKB:n. Förslaget kräver
ingen ytterligare MKB efter-
som det berör samma områ-
den som i MKB:n. De under-
tecknade framförde också
att de kraftigt motsätter sig

Tällholmsalternativet.

Kommunstyrelsen i Brändö
beslöt på sitt möte i tisdags att
förorda förslaget som presen-
terades av Strandvall.

Påbörjas tidigast 2010

Trafikingenjör Dahlén säger
att man ännu väntar på kom-
munens formella ställnings-
tagande för att landskapsre-
geringens ska kunna fatta ett
beslut i frågan..

– Sedan är det bara att börja
med väglinjeprojekteringen.

Landskapsregeringen fram-
förde, på förfrågan, att pro-
jektet i bästa fall kan påbörjas
hösten-vintern 2010.

– Tidigast då, säger Dahlén.
Först måste en vägplan göras
som ska ställas ut för eventu-
ella anmärkningar av berörda
markägare. Sedan ska kom-
munfullmäktige ge sitt utlä-
tande. Lämnas det in besvär
kan ta längre.

NINA SMEDS
nina.smeds@nyan.ax
tfn 528 406

Ny hemsida för Brändö

■ **BRÄNDÖ.** Kommunstyrel-
sens viceordförande **Veronica
Thörnroos** kan inte längre
ingå i kommunstyrelsen efter
att hon tillträtt som trafikmi-
nister. Istället tar ersättaren
Mikaela Berg hennes plats och
kommunfullmäktige får utse
en ny ersättare. Det framkom
på kommunstyrelsens senaste
möte.

Kommunstyrelsen beslöt
att anlita det åländska före-
taget Majactive tillsammans
med **Frank Hellgren** för att
producera kommunens nya
webbplats. Sidan ska vara
klar att publiceras senast i
mitten av januari 2010. För
ändamålet har kommunen

budgeterat 12.000. För vi-
dare förhandlingar utsågs
en arbetsgrupp som ska ha
ett förslag färdigt för kom-
munstyrelsens godkännande
senast i månadsskiftet no-
vember-december.

På mötet beslöt kom-
munstyrelsen att avslå en
anhållan av **Jan-Henrik Jo-
hansson** i Åva om att ändra
hastighetsbegränsningen
från 70 kilometer i timmen
till 50 vid hans utfart. Kom-
munstyrelsen motiverade sitt
avslag med att hastighetsbe-
gränsningarna i så fall bör
flyttas också med beaktande
av andra utfarter i framfö-
rallt byarna. (ns)

Gå på
Trav
25.9 med

Nyankortet
sätter guldkant på tillvaron
2009

Gå 2 betala för 1

Kom och se bl.a. när 4-års Eliten avgörs.
Kl 18.30 startar tävlingarna

ålandstravet

Vill du också ta del av förmåner och erbjudanden? Du
får hem Nyankortet direkt när du tecknar en fortlöpande
prenumeration. Information och aktuella erbjudanden på
www.nyan.ax/nyankortet

TV-programmet

6.15 Go'kväll (R) [6971835]
7.00 Rapport [35019]
7.07 Regionalt [202248458]
7.28 Gomorron Sverige [390057038]
10.30 UR [8228125]
13.00 Rapport [68380]
13.05 Debatt (R) [6241390]
13.50–14.20 Mitt i naturen (R) [687854] Även 26/9, 29/9.
14.30 Mitt nya liv i Skottland (R) [78564]
15.30 Här är ditt liv (R) [27632]
17.00 Rapport [45816]
17.05 Gomorron Sverige [808729]
17.55 Adress London: Jessica Forsman (R) [81699] Även 26/9.
18.25 Plus (R) [62564]
18.55 Sportnytt [1281926]
19.00 Rapport med A-ekonomi [73477]
19.10 Regionala nyheter [5205651]
19.15 Go'kväll [127651]
Magasin. Middagsvärd är Dramatenchefen Marie-Louise Ekman. Även 26/9, 27/9.
20.00 Kulturnyheter [23496]
20.15 Regionala nyheter [4281651]
20.30 Rapport med A-ekonomi [380]
21.00 Doobidoo [99019]
Musikalisk frågelek. Hanna Lindblad och Per Andersson mot Anna Book och Per Fritzell. Även 26/9, 1/10.
22.00 Skavlan [88903]
Pratshow. Del 2 av 12. Fredrik Skavlan möter svenska, norska och internationella gäster.
23.00 Mona Lisas leende [4375496]
FILM Amerikanskt drama från 2003. I-rollerna: Julia Roberts, Kirsten Dunst.
0.55 Kulturnyheter (R) [2666249]
1.10 Roxanne [2402442]
FILM Amerikansk komedi från 1987. I-rollerna: Steve Martin, Daryl Hannah.
2.55 Studio 60 on the Sunset Strip (R) [8003442]
3.40 Extras (R) [9179997]
4.10 Född igår [3593152]
FILM Amerikanskt drama från 1950. I-rollerna: Judy Holliday, Broderick Crawford.
5.50–6.20 Hype (R) [9607423] Även 26/9.

10.30 24 direkt [71327800]
13.45 Bergmans hus-hållerska (R) [5158090] Även 26/9.
14.45 Postadress Manchester (R) [9618545]
15.35 Little Britain USA (R) [5197564]
16.00 Ritualer (R) [5638038]
Brittisk dokumentärserie. Del 3.
16.50 Sverige! (R) [1742583]
17.50 Hype (R) [47767]
Nöjesmagasin. Även 26/9.
18.20 Nyhetstecken [2648748]
Nyheter på teckenspråk.
18.30 Oddasat [26632]
Samiskspråkiga nyheter.
18.45 Uutiset [323748]
Finskspråkiga nyheter.
19.00 Bruce Parry i Amazonas [61903]
Brittisk dokumentärserie. Del 5 av 6. Bruce fortsätter sin episka resa längs floden och upptäcker hur livet är i en guldgruva.
19.55 Rapport [9117354]
20.00 Vem vet mest? [6125]
Frågesport. Även 27/9.
20.30 UR: Garage [5496]
Gatan är bästa scenen. Musikerna Little Marbles och Räfven berättar om vad gatuspelningar betyder för dem.
21.00 Kriget i serieform [54458]
K special. Italiensk dokumentär om en speciell litterär genre, som utvecklats i snabb takt de senaste åren, serieromanen. Även 27/9, 30/9.
22.00 Aktuellt [6361]
22.30 Trädgårdsfredag [5632]
Svenskt trädgårdsmagasin från 2009. Del 6 av 12. Hösten bjuder på mycket njutning och skörden är riklig. Men ännu finns det en del arbetsuppgifter som måste klaras av.
23.00 Sportnytt [69309]
23.15 Regionala nyheter [6552941]
23.25 Rapport [1138800]
23.30 Störst av allt är kärleken [64835]
0.30 Berlin Alexanderplatz [1928978]
1.30 Murphy Brown [7201125]
1.55 Babel (R) [8520171]
2.25–2.55 Svenska dialektmysterier (R) [8510794] Även 26/9.

7.30 Montel Williams show [4504057]
Amerikansk talkshow.
8.25 Spin City (R) [9176651]
8.55 Alla älskar Raymond [8551699]
9.25–9.50 How I met your mother [8152835]
10.40 Rachael Ray [4487477]
Amerikansk pratshow.
11.30 Våra bästa år [1252212]
12.25 Top model Australien [8868651]
Australisk realityserie.
13.20 How I met your mother (R) [4488729]
13.45 Alla älskar Raymond (R) [718019]
14.15 Oprah Winfrey show [593535]
Amerikansk talkshow.
15.10 Extreme home makeover [9021835]
Amerikansk inredningsserie.
16.05 The Tyra Banks show [4421748]
Amerikansk pratshow.
17.00 Top model Australien [262729]
Australisk realityserie från 2007.
18.00 Hell's kitchen [224835]
Amerikansk realityserie från 2005. Programledare: Gordon Ramsay.
19.30 Scrubs [217019]
Amerikansk komediserie från 2005. Del 22 av 24.
20.00 Without a trace [374903]
Amerikansk kriminaldramaserie från 2002. Del 17 av 23.
21.00 Morden i Midsomer [3295632]
Brittisk deckarserie på 2007. Del 2 av 8.
23.05 Men in black 2 [5049922]
FILM Amerikansk science fiction-komedi från 2002. I rollerna: Tommy Lee Jones, Will Smith.
0.35 Running scared [19451107]
FILM Amerikansk action från 2006. I-rollerna: Paul Walker, Cameron Bright.
2.45 Inre kretsen [95369751]
FILM Amerikansk-rysk-italienskt drama från 1991. I rollerna: Tom Hulce, Lolita Davidovich.
5.15–6.00 Montel Williams show [5292404]

6.15 Hitta hem (R) [24399125]
6.50 Nyhetsmorgon [85311835]
11.00 Nyhetskanalen [690748]
11.05 Efter tio [5061895]
12.00 Nyhetskanalen [352941]
12.05 Efter tio, forts [7847090]
12.55 Hem till gården [118729]
13.20 Hem till gården [1910212]
13.55 Nyhetskanalen [2922212]
14.00 Trav [270854]
14.25 Förllossningskliniken [7836941]
15.30 Nyhetskanalen [615903]
15.35 Små i stora världen [1960458]
16.05 Ghost whisperer (R) [2822545]
16.55 That '70s show (R) [6642019]
17.25 That '70s show (R) [340106]
17.55 Kändisdjungeln (R) [7574583]
18.50 Dagens flex [9918800]
18.55 I nöd och skuld [6567767]
19.20 Keno [285496]
19.30 Lokala nyheter [659651]
19.35 Lokalt väder [3329125]
19.40 Ekonominyheterna [5171496]
19.50 Vädret [5160380]
20.00 Nyheterna [205274]
20.30 Postkodmiljonären [204545]
21.00 Idol 2009 [921835]
Svenskt underhållningsprogram från 2009. Del 12 av 27. Programledare: Peter Jihde.
22.00 Kändisdjungeln [927019]
Svensk underhållningsserie från 2009. Del 15 av 16. Programledare: David Hellenius, Tilde de Paula. Även 26/9.
23.00 Nyheterna, sporten och vädret [731854]
23.25 Heroes [5478800]
0.15 Jag vet vad du gjorde förra sommaren [9061930]
FILM Amerikansk rysare från 1997. I-rollerna: Jennifer Love Hewitt, Sarah Michelle Gellar.
2.15 Star Trek III – Spocks återkomst **FILM** [23722133]
Amerikansk science fiction från 1984. I rollerna: William Shatner, Leonard Nimoy.
4.20–6.35 Kärlekens båda ansikten **FILM** [93377713]
Amerikanskt drama från 1996. I rollerna: Barbra Streisand, Jeff Bridges. –

6.00–10.00 Godmorgon med A-laget
13.50 Mat med Tina
14.30 Globalisering
15.00–15.23 Tintin: Plan 714 till Sydney 1/2
16.37 Hill Street Blues (R)
De försvunna lönepåsarna.
17.25 Obs
17.55 TV-nytt
18.00 BUUS-fredag
Tanter och gubbar.
18.30 Värsta vännerna
Del 4 av 10. Oskars föräldrar undrar varför deras son blivit så konstig, och Kim trasslar in sig i lögnen gentemot tjejerna i klassen.
18.45 D-dax: Olivias längtan
Elvaåriga Olivia har varit tvungen att flytta från Sydafrika till Irland.
19.00 Jag ritar, alltså finns jag
Del 2 av 2. Illustratören Ilon Wikland berättar om sitt givande och produktiva samarbete med Astrid Lindgren och om sina teckningar och sin identitet som est i Sverige.
19.30 TV-nytt
19.55 Sportnytt
20.00 Gröna rum
Hur skapar man en mysig uteplats för familjen med småbarn?
20.30 Modiga kvinnor
Del 4 av 9. Agnes Pareyio är en kenyansk massajkvinna, lärare och ledare för ett skyddshem för flickor som flyr hemifrån för att undgå omskärkelse.
21.00 Brottet
Dansk deckarserie. Del 16 av 20.
22.00 TV-nytt
22.10 Dok: Medborgare Sam
Sam Sullivan fick en allvarlig nackskada i en skidolycka då han var 19 år. Han blev till stora delar förlamad i armar och ben.
23.30 Eftersnack
Smart snack – och en och annan banalitet – om veckan som gått med Magnus Londen och Jeanette Björkqvist plus sidekick.
0.15–0.29 Oddasat

ÅLANDSKANALEN

KI 18.30, 19.30, 21.30, 22.30, 23.30

Nyheter och kulturellt med Katarina Gäddnäs.

ÅLANDSKANALEN

KI 19.00–19.20.
Plattan i mattan! Bilar, bilar, bilar. Vi ålänningar är bilto-kiga och det bevisar tv.m.ax med bilder från Eckeröhallen och en sommarträff. Dessutom test av en ny bränslesnål Volvo V50.

ÅLANDS RADIO 91.3 MHZ
6.45–10.00 Gomorron. **6.50** Beträktelse. **6.55** Ålandsnytt. **7.00** Aktuellt. **7.30** Ålandsnytt. **8.00** Aktuellt. **8.30** Ålandsnytt. **9.00** Musikpaletten. **9.30** Ålandsnytt. **9.45** Sagostunden. **10.00–14.00** Mittpädan. **10.30** Ålandsnytt. **11.30** Ålandsnytt. **11.40** Musik. **11.45** Låshörnan: I kamp med havet. **12.00** Aktuellt. **12.10** Evenemangstips. **12.15** Kulturen. **12.30** Sagostunden. **13.00** Ålandsnytt. **13.03** Fredag med Tom. **14.00** Ålandsnytt. **14.03–16.00** Firarmix. **15.00** Ålandsnytt. **15.03** Firarmix fortsätter. **16.00** Aktuellt. **16.15–17.45** Åland i dag. **17.00** Ålandsnytt med sportnyheter. **17.45** Kulturen. **18.00** Aktuellt. **18.03** Ålandsnytt. **18.06** Musik. **18.15** Evenemangstips. **18.20** Musik. **18.30** Gäst i Gomorron-studion. **18.40** Musik. **19.00** Ålandsnytt. **19.10** Åland i dag. **20.00** Ålandsnytt. **20.03** Sportnyheter. **20.15** Åland i dag. **20.40** Låshörnan: I kamp med havet. **20.55–21.00** Beträktelse.

Bästa tipsen för höstens äpplen

Så här i äppeltider ger **Gustav Mandelmann** i "Trädgårdsfredag" bra tips på hur man sparar sina äpplen över vintern. De blir till och med godare efter att de har lagrats, menar han. Dessutom så handlar det om att skapa olika rum i trädgården. **Marie** vet hur man gör ettåriga rum som man kan flytta runt varje år. **SVT2 22.30**

Se det med egna ögon

www.24.ax

5.55 Mitt gäng [9795632]
6.25 Ettans morgon-tv [84848361]
9.30 Coronation Street [4182767]
10.15 Byggtraditionsmästaren [8493670]
10.45–10.54 Berättelser från en plats: Helsingfors universitets bibliotek [8833309]
11.00 Tv-nyheter [45458]
11.05 YLE News [4985361]
11.10 Läkarcentralen på Clarence Street [3581583]
12.00 Ettans morgon-tv: Dagens rubriker [82767]
13.00 Tv-nyheter [60748]
13.05–13.40 Morgonhjärta [5846545]
13.45 A-talk [7796485]
14.30 Javisst, herr minister (R) [4293]
15.00 Tv-nyheter [29816]
15.05 Herrskap och tjänstefolk [2371477]
16.00 Prisma Studion [6038]
16.30 En sann historia: Kvinnor utan vingar [6019]
17.00 Tv-nyheter [73699]
17.08 Läkarcentralen på Clarence Street [300929651]
Kniven i ryggen. Keelin blir arg på arbetssituationen och

går till motattack.
18.00 Tv-nyheter och väder [1564]
18.30 Saimi & Jal-mari [9583]
19.00 Finskhettens rötter i filmerna [68545]
Med spårvagn längs kommissarie Palmus rutter. Spårvagnen har långa anor i huvudstaden.
19.10 Tillbaka till Aidsensfield [1754187]
20.00 Hemgatan [477]
20.30 Tv-nyheter och väder [13019]
20.55 Sporttrutan [9172941]
21.00 A-zoom [729]
Närbilder ur verkligheten.
21.30 Strada [800]
22.00 Systerkärlek [13816]
Del 3 av 12. Morgonen gryr blek och tyst för ganska många. Claudie måste stiga i stövlar som hon inte tänker stå i länge.
22.55 Tv-nyheter [2741980]
23.00 Speer och Hitler [73962]
0.30 Stjärnhistorier [53195978]
4.00–4.43 Nyhetsfönster [4968713]

6.00 Tellus-frågesport [7834922]
6.50 Lilla tvåan [22229800]
9.00 Oddasat [51545]
9.15 Regionala nyheter [5200309]
10.35 McLeods döttrar [3993019]
11.20 Flyttfågelvägen [1199632]
11.50 Respasset: Kuba och Haiti [6844767]
12.40 Första steg [8910293]
12.45 Derrick [9318187]
13.45 Örtapoteket [4531090]
14.05 Gympa: Träna midja 2 [391545]
14.35 Kliniken [2257651]
15.20 Hemlig miljonär [3351767]
16.10 Lilla huset på prärien [8418274]
17.00 Kim Måne [86038]
Rymddrake. Bowling en gång för alla.
17.19 Lilla tvåan [400471670]
Neponen och Jyrki pysslar med sitt och däremellan tittar vi på Lilla prinsessan, Hanna Anka och Vår baby.
17.55 Historier om barnets rättigheter [5232835]
Artikel 24: "Barnet har rätt att åtnjuta

bästa uppnåeliga hälsa och rätt till sjukvård.
18.00 Finlands bästa kör [78800]
18.50 Tv-nyheter [1231038]
19.00 Regionala nyheter [45106]
19.10 Sporttrutan [6035458]
19.15 Tvåans höstväder [6065699]
19.20 Pressklubben [5271564]
20.00 Vid lägerelden – fiskarens är [9835]
20.30 VM i brottning [8106]
21.00 Fatta micken [42816]
21.50 Tv-nyheter, väder och sport [7144670]
22.05 Den hårda lagen [5945651]
22.45 Sopranos [6914125]
23.40 VM i brottning [2182361]
0.10 Jope-show [72779]
0.40 Polis-tv [1822152]
1.05 Tellus-frågesport [5010317]
2.00 Frågespel [5150881]
3.00 Dolt ord [5161997]
4.00 Sudoku [5147317]
5.00–6.00 Dolt ord [5141133]

5.30 Väder [8554922]
6.05 Studio55 [6333274]
Pratshow
6.25 God morgon Finland [57859187]
9.10 Studio55 [4611922]
9.35 Vad ska vi äta idag? [7455729]
9.40 Känslor och dofter [6334651]
10.25 Eurojakten [6375980]
10.35 Emmerdale [4142477]
11.00 Emmerdale [883075]
11.30 Köpkanalen [175729]
12.30 Astro-tv [708187]
12.50 De vackra och de djärva [487361]
13.15 De vackra och de djärva [5014699]
13.40 Vad ska vi äta idag? [5949274]
13.45 Godmorgon Finlands bästa bitar [805293]
14.10 Nöjesnytt [8868106]
14.15 Gruppterapi [452941]
14.45 Läkarna [3134767]
15.35 E! Entertainment: Sanna berättelser från Hollywood [7409748]
16.30 Eurojakten [468496]
16.55 Nyheter [5431309]
17.00 De vackra och de djärva [812293]

17.25 Vad ska vi äta idag? [5412274]
17.30 De vackra och de djärva [802816]
17.55 Dagens jobb! [1658651]
18.00 Emmerdale [845941]
18.30 Emmerdale [820632]
19.00 Sjuans nyheter [374458]
19.20 Dagens väder [537361]
19.30 Dolda liv [581106]
20.00 Inga ledtrådar [648090]
21.00 Sanningens stund [297380]
22.00 Tians nyheter [748019]
22.15 Dagens väder [5306564]
22.20 Resultattrutan [5736583]
22.35 Formel 1: Extra [1331293]
22.45 Matrix Reloaded [48988274]
FILM Amerikansk krigsfilm från 2003. I Matrix-trilogins andra del har Neo och de övriga rebellerna ca 72 timmar på sig att rädda staden Zion innan den förintas. I rollerna: Keanu Reeves, Anne Moss, Laurence Fishburne. Regi: Andy och Larry Wachowski.
1.20 Förmimmelse av mord [9463930]
2.15 Eurojakten [2449355]
3.15–6.00 Den rätta [95667442]

Nyankortsvinnare:
**Mikael Holmström
Lemland**
Vinner en Casinolott. Vinsten skickas på posten.

debatt

Avreglerad taxi missgynnar många

■**Det har skrivits** i lokaltidningarna en längre tid om taxi. Vi har fått utstå det mesta, det senaste var att vi har urusel service, det är att ta i så att det luktar! Sen kommer **Niklas Lampi** med sin ledare och uppmanar Landskapsregeringen att avreglera taxinäringen på Åland.

Men jag påstår att Åland har ett välfungerande taxisystem med fastställda högsttillåtna taxor, bra regional spridning av taxibilarna. Med en ytterst säker tillförlitlig taxisevice. Vi har nya trafiksäkra bilar oftast högst tre år gamla, på grund av

finska statens bilskatteåterbäringssystem för taxibilar.

I Mariehamn har vi vår gemensamma beställningscentral med 24 timmars jour. Med tre heltidsanställda växeltelefonister, vilka servar och fördelar våra körningar i Mariehamn samt hela Åland.

Hur skulle en avreglering modell Sverige fungera?

1. Trafikeringsplikten försvinner, vilket har inneburit att det skulle finnas taxibilar dygnet runt i respektive trafikområde

Det vill säga jourskyldigheten skulle försvinna.

2. Stationsområdena försvinner och då är det stor risk och i det långa loppet en mycket trolig utvecklingslinje är att taxibilarna koncentreras till Mariehamn, så att randområdena (kommunerna) blir utan taxitjänster. Med trolig fördyring för F.P.A och andra samhällskörningar.

3. Prissättning. Taxor, ingen som vet.

Köpslående i hamnen och på flygfältet, behöver ej bry sig om kösystemet, den som betalar bäst åker först, alltså är det pengarna som styr.

4. Trolig utveckling i staden: tillbaka 50 år i tiden, i värsta fall ingen beställningscentral i Mariehamn, vart ringer man då? Vill inte ens tänka på vad som händer med turisterna.

Men allting går att göra bättre med nuvarande taxisystem. Till exempel **Britt Lundbergs** förslag att släppa Västra hamnen och flygfältet fria.

Det kunde vara en bra början till förnyelse och en bättre service.

Mariehamns Taxi
Styrelseordförande
Bill Roberts

Detta är oljerättika

■**Apropå** frågan i torsdagens Nyan om vad oljerättika är för typ av växt kan vi kort konstatera att det är en relativt ny ettårig mellangröda/ fänggröda med flera goda egenskaper.

På försöksstationens mark i Ingby hade vi under försommaren halvträda. Efter det sådde vi oljerättika, vilket vi gjorde av flera orsaker – dels för att inte tappa de näringsämnen som mineraliseras då marken står utan växtlighet – därav namnet fänggröda, dels för att tillföra marken humus i form av grön gödsling. En ytterligare god sak med den här odlingen är att oljerättikan har ett djupgående rotsystem och den fungerar därför också som luckrare av marken. Oljerättikan kommer att krossas och plöjas in.

Oljerättikan har också en sanerande effekt ifall man har nematoder (mikroskopiskt små maskar) som skadegörare i marken. Då skall oljerättikan efter krossning plöjas in omedelbart och en förångning sker

som tar kål på ex. rotsårsmematoder i gamla fruktodlingar och potatisnematoder – en biologisk bekämpningsmetod med andra ord.

Under fjolåret gjorde försöksstationen en testodling av oljerättika i en före detta äppelodling. Jorden analyserades både före och efter odlingen. En markant minskning av antalet rotsårsmematoder (Pratylenchus) kunde konstateras. Vissa sorter av oljerättika uppges verka sanerande på rostringar/groddbränna vid potatisodling. Studier med oljerättika pågår för fullt för att klarlägga dess effekt mot s.k. jordtrötthet, som kan vara förorsakad av olika jordboende insekter, svampar och bakterier.

Försöksstationen informerade om oljerättikan under skördemarknaden vid Landsbygdscentret.

Ulla Boman
föreståndare
Ålands försöksstation

MESSA NYAN

Sänd SMS/MMS till 0457-3234444

■ Luftning av fiskodlingar = kejsarens nya kläder, ger ingen reduktion av näringsutsläpp. Satsa istället pengarna på musselodling, det ger konkreta resultat. **Franziskus.**

■ Jag tycker att oberoende om pappan bor med mamman så borde pappan få pappaledigt annars är det diskriminering! **0457.**

■ Hej gamla kompisar inom långvården nu har skrivbordsbesservisarna dykt upp. Din gamla erfarenhet är intet värd utan du ska följa deras skrivbordsfantasier för vid sängen står de inte "trött på att aldrig bli lyssnad på". **0457.**

■ Till dej "besviken". Du är inte ensam om familjen. Min pratar skit och hittar på skit så att de ska se bättre ut.. Att människor, speciellt min familj är sådan Mitt ex och kompisar är förvånade hur vi ens kan vara släkt genom blod. **Jag.**

■ Att jämföra Föglötunneln med T-banan i Stockholm är vilsledande eftersom det redan i en förort som Håselby bor flera än på hela Åland! Tänk lite efter! **Ex-Storstockholmare.**

■ Snälla ni självmordskandidater som kör moped till/från KHS före 9 och efter 15. Folk är rädda och barnen vågar inte gå till/från skolan som ni kör! **0457.**

■ Den vita katten med svarta fläckar som fortfarande vistas på Klintvägen 1 är mycket tam, ung och verkar van vid hundar om någon saknar en katt som passar in på den beskrivningen. Den får vatten och mat tills vidare, men hoppas ni tar hem den snart! **045.**

■ Eftersom det mullrat i sydväst är det säkrast att hålla strykjärnskontakten

urkopplad tills ovädret gått över. Sedan strålade tider, härliga tider... **0457.**

■ Det står förresten dej helt fritt att stryka närhelst du behagar :) **0457.**

■ Svar till "Stadsbo som funderar". Fråga EU. Det är de som hittat på alla Krongliga saker. **Landsbo.**

■ Ett hän om man säger att vinterstövlar stryks ur en inköpslista? Det var bland top-10 dumaste sakerna jag hört i mitt liv. **0457.**

■ 0457, det där med hundlatriner-pratet går vi inte på. Folk låter bli att plocka upp alldeles invid latrinerna, vad beror det på då? Många som är trötta på att få hundbajs på skorna är faktiskt hundägare själva med allt det ansvar det innebär. **040.**

■ Låt Säljis nya Transitin stå i fred på gamlans parkering . **Mvh Eric.**

■ På dagen sitter man på nålar och på kvällen ligger man på spikmattan! **0457.**

■ Kattägare har ansvar för sitt djur när det är ute, ingen människa kör väl över en katt med avsikt! Sluta med skällandet på bilförare och håll koll på katten. **040.**

■ Vad har hänt med sjömannsskolan, det har blivit ett militärläger. Vad blir nästa steg, sitta i källaren i 8 timmar ifall man kommer 2 min för sent. Visst är det bra om det skulle vara lite strängare men det här har blivit duktigt överdrivet. Jag tycker alla ungdomar som går på assk ska visa att man inte

kan köra hur som helst med oss och visa att vi också har värdighet och att vi också har åsikter. Demonstrera eller vad som helst och visa att vi inte bara slickar, visa att vi också är människor. Lasse Selander tillbaka till sjömans så det blir en normal skola igen. **0457.**

■ Svar till Sixten! Varför ska vi bjuda föräldrarna på te? Av det slutar väl inte ungarna att skrika! Föräldrarna är respektlösa mot andra restaurangbesökare som vill ha en lugn och romantisk middag och får kvällen förstörd om man på sin dejt måste sitta bredvid en barnfamilj som skriker sönder ens romantiska kväll. Det är respektlöst! **040.**

■ Hej! Kan någon svara på varför det är vita "nätgrejer" på träden vid Jomala kyrka? Det har jag funderat länge på. **0400.**

■ Man kan ju sol och våra. Varför inte regn och hösta? **0457.**

■ Suncoast cruisers välkomnar alla intresserade på höstmiddag till Bastö bykrog 10.10 kl 18! Anmälan senast 5.10 till **Ante 04573424021 el Matte 0457 595 8236.**

■ Vill hälsa till en underbar och söt ängel som verkligen är ett solsken i min annars så trista och gråa vardag just nu, du anar inte vad du betyder för mej. **Kram.**

■ Är bärgar-Ronny singel? Har en pingla till kompis som är intresserad! **Voff.**

■ Läser att Äventyrsgolfen stoltserar med ett pris på 10,50 euro för en portion helt vanlig spaghetti med köttfärssås! Helt sjukt ju! Grattis till en förlorad kund! **040.**

■ Stackars stressade stadsbor. Rekommenderas en flytt till den lugna skärgården med sin trevliga befolkning. Välkommen till Kökar. **040.**

■ Tisdag 22.9, två intressanta utställningar på Museet, footprints från Amerika invigs av kulturministern, flera personligheter och USAs ambassadör hedrade stället. Jag var stolt att möta åländska ättlingar och njuta av deras konst fast jag är bara immigrant men inte en enda artikel i båda tidningarna.. Var hade ni skickat journalisterna, ute och fiskade? **Jughurta.**

■ Nu har det snart gått ett år sedan lantrådet sade att vi skulle Mise. Ännu har inget hänt. Nu bör nog något hända och snabbt annars är det nog slut med förtroende för lib. Ni har ju Lemland som föregångare. Synd att Sune Mattsson gick bort. Han har gjort mycket för sophanteringen. **0400.**

■ Ja, nog var det dåligt av Ämbetshuset att flagga finskt. Jag såg också flaggorna och har inte heller slutat bryta på finska sedan dess! Tur i uturen att jag inte började prata amerikanska med finsk brytning. **H. Rock'n Roopep.**

■ Hipp, hurra! Nu kan jag höra radiokanalerna igen, utan brus! Tack C. Strand! **Mvh Baggholmbo.**

Journalister och poliser bakom helikopterrånet

■ **När jag såg** nyheten om helikopterrånet i Stockholm reagerade jag.

Det är arrangerat av journalister och poliser, exakt de

myndigheter som ska övervaka brottslingar! **Olof Palmemordet** gick till på samma vis, därför blev det aldrig klarlagt. **Sven Duva**

NYANS ROS

...till **Sven-Olof, Päivi** och **Agneta** på Andelsbanken för en verkligt fin resa till Spanien. Från **pensionärerna** som var med.

Gunnel Nilsson, Folkhälsan och hälsoinformatör **Sonja Signell** för den informativa föreläsningen om Borrelia. Tack och ros till föreläsarna **Marika Nordberg**, infektionsspecialist, doktorand och **Dag Nyman**, med.dr.professor. **Drabbad** med svåra persisterande symtom.

Dagens MMS-bild

Bolibompadrake märkt "MIRA" hittad vid sjukhusrondelltunneln. 0457 342 8428.

En vanlig dag i köket :) Från 0457.

Skalman :)

HÄLGE

ZITS

Hur oetiska finansieringsformer är Vanhanen redo att försvara?
HENRIK OTHMAN, ÖSTERBOTTENS
TIDNING, OM VALFINANSIERINGEN.

ledare

Harriet Tuominen
Epost: harriet.tuominen@nyan.ax
Telefon: 528 464

Bland folk Harriet Tuominen

Small is beautiful

Folk brukar säga så; small is beautiful. Varför någon har kommit till den slutsatsen vet jag inte, för det är ju egentligen inte så. Maken, som jag ibland kallar handelsresande i funktionshinder, brukar i sina anföranden runtom i Europa tala för motsatsen. Det är när man är stor, helst stor och rik, som man är ”vacker”. Det är då man har inflytande. Om man inte är stor, om man inte är rik, då gäller det att samarbeta för att nå målen. Jag har just, till min förtjusning, upptäckt ett sådant amarbete.

Det hela dök upp litet oförhappandes, när jag bjöd grannen på mat för någon dag sen. Till efterrätt hade jag äppelklyftor, gräddade i ugnen med råsocker, ingefärssirap och ett täcke av blandade, hackade nötter och kärnor (jo, det var gott med vaniljsås!) Grannen, som har äppelodlare i släkten, frågade varifrån äpplena kom och jag svarade helt glatt att det är skärgårdsäpplen, som säljs i påsar på 1 kilo. Fram till dess hade jag inte funderat närmare på den saken. Jag visade påsen med de äpplen som fanns kvar. Grannen såg med en blick att det var äpplen som var för små för att säljas så där som äpplen normal säljs i butiken. Förr gjorde man must av en del, men eftersom det inte gav några pengar så kastades mycket bort.

Det var nu jag började titta närmare på påsen. Tvåspråkig var den, med en blåvit flagga. Och nere i ena hörnet stod vem som odlat äpplena. De var från Finström. Någon har insett att det lilla är vackert bara om man gör något av det. Och nu blev det Skärgårdsäpplen. Små, perfekta att göra till desserter av olika slag. Billiga, betydligt billigare än de utvalda stora, som man knappt kan äta om man inte är väldigt stor i munnen (och vem vill vara det när small is beautiful). Men är nu inte risken stor att odlarna istället får kasta bort stora, fina, vackra äpplen för att vi småsnåla kunder tar med oss hem påsar med små billiga? För det finns ju gränser för hur mycket äpplen vi kan konsumera. Finns det? Nej, inte om fler satsar på äppelklyftor till dessert.

Rapport från trädgården. Skatan, som förr brukade flyga upp mot fågelbordet, så det vippade och tappade en del frön och nötter på marken, har kommit på en annan metod. Just nu har vi bara ett fågelbord med nät, som inte går att tömma genom att putta till det. Hackspetten är skicklig på att få ut nötter, som den tar med till sumaken och kilar in mot stammen så den kan hacka i sig nöten. Gissa vad! Skatan satt på taket och iakttog hackspetten. Såg den få nöten med sig, flög till sumaken och attackerade hackspetten, som flydde. Och skatan snodde nöten. Hade det varit en människa så hade jag sagt fy. Nu bara beundrade jag skatan för att den bar sig åt nästan som en människa. Jag är inte säker på att jag ser logiken.

Svårbevisat. Varje år får polisen in anmälningar om våldtäkt eller försök till våldtäkt. Men de fällande domarna är få och de som står sig i hovrätten är hittills obefintliga sedan början av 2000-talet. Kan det bero enbart på tillfälligheter? Arkivfoto: ANDREAS DIENERT

Varför värderar tingsrätt och hovrätt bevisen olika?

”Allt handlar om hur man värderar bevis.”
Så säger presidenten i Åbo hovrätt om en rad friande domar i sexbrottsmål.
Och vad säger det i så fall om Ålands tingsrätt?

Åbo hovrätt har hittills under 2000-talet upphävt tre av fyra fällande domar från Ålands tingsrätt i våldtäkts- och sexbrottsmål. Den fjärde överklagade domen har man ännu inte behandlat. En dom i tingsrätten nyligen har åklagaren låtit bli att överklaga inför risken att också den domen skulle upphävas. Det är alldeles uppenbart att någonting här inte stämmer. Hovrättens president Antero Pajala är irriterad över att saken diskuteras. Det handlar enligt honom om hur man värderar bevis och den frågan kan inte diskuteras. Varför inte? Om tingsrätten och hovrätten värderar bevis så olika att den ena fäller gång efter gång och den andra friar gång efter gång, då finns det all anledning i världen att diskutera hur man skall värdera bevis. Hovrättspresidenten säger att fallen är för få för att man skall kunna diskutera rättspraxis. Det går med andra ord inte att dra slutsatsen att tingsrätten ser strängare – för strängt? – på de bevis som läggs fram än vad hovrätten gör.

Men trots allt. I tre fall har någon antingen dömts oskyldig av tingsrätten eller friats av hovrätten trots skuld. Vilar rättsväsendet på så instabil grund?

Och gäller det här enbart våldtäkter och andra sexbrott eller gäller det också rattfylleri, försnillning och andra ekonomiska brott, misshandel, mutaffärer och annat som folk sysslar med när de ställs inför rätta? Det vet vi inte. Det förs ingen egentlig statistik. Och man får den mycket bestämda uppfattningen att det inte heller anses angå oss. Vem är rättsväsendet till för? Domstolar-na? Brottslingarna? Samhället?

Med det här inte sagt att det inte kan vara just så, att det av en tillfällighet råkade bli tre domar i rad som upphävdes. Olika små omständigheter kan ha spelat in, omständigheter som vägde över från ”skyldig” till ”sannolikt inte skyldig”. Att det alltså inte handlar om att tingsrätten är för sträng eller hovrätten för mild. Men hur skall vi då se på det mål som inte överklagades – åklagaren tyckte domen var för mild – just för att hovrätten upphäver domarna? Det handlade om en lärare, som av tingsrätten dömdes för att ha våldtagit en elev. Kanske hade hovrätten här funnit omständigheter som lett till en strängare dom. Det får vi inte veta.

Det är helt säkert inte lätt – snarast omöjligt – att alltid formulera en dom som är exakt

så rättvis som man mänskligt sett kan kräva. Men domarna har en gedigen juridisk utbildning liksom också åklagarna och, i de flesta fall numera, försvararna. En vanlig lekman vill tro att alla dessa inblandade har utbildats i hur man värderar bevis, vad som är väsentligt och vad som inte är det. När alla har kriterierna klara för sig så blir domarna någorlunda rättvisa oberoende av var i landet man döms. Så måste det vara. Tanken med hovrätterna och Högsta domstolen kan inte vara att alla domar i landet skall överklagas för att olika synsätt i olika delar av landet skall slipas av där. Så frågan kvarstår: Varför värderas bevis i sexmål olika av tingsrätten och hovrätten? Och vems värdering är den riktiga?

Harriet Tuominen

KOMMENTERA LEDAREN PÅ

nyan.ax

Nya Åland
FÖRLÄGGARE
Nya Ålands Tidningsaktiebolag
ADRESS
Pb 21, 22101 MARIEHAMN
Uppgårdsvägen 6
Öppet mån-fre kl 8.30-16.15
KONTAKTER
Tfn (018) 23 444 (kl 8.30-16.15)
Nyhetstips: Ring, skicka SMS eller MMS 0457 323 444
e-post: redaktion@nyan.ax
Nya Ålands hemsida
www.nyan.ax

Grundad 1981.
Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag och fredag.
Medlem av Tidningarnas förbund.
Kontrollerad upplaga 2008: 7.349 ex.

Annonsavdelning och administration: fax (018) 23 450
Redaktion: fax (018) 23 449
DISTRIBUTION
Vid utebliven tidning ring Posten tfn 22 777 vard kl 7-14 övriga tider telefonsvarare.
Nya Åland: tfn 23 444 vard kl 8.30-16.15.
REDAKTIONEN
Chefredaktör & ansvarig utgivare: Nina Fellman
fn (018) 528 441
nina.fellman@nyan.ax

Nyhetschef:
Anna Björkroos/Malin Tillström
tfn (018) 528 442
redaktion@nyan.ax
Politisk redaktör: Annika Kullman
tfn (018) 528 455
annika.kullman@nyan.ax
Familjeredaktör:
Patrik Dahlblom/Nina Smeds
tfn (018) 528 451
Kulturredaktör: Jan Kronholm
tfn (018) 528 466
kultur@nyan.ax

Sportchef: Johan Larsson
tfn (018) 528 462
sport@nyan.ax
ANNONSAVDELNINGEN
Delice Lindegren
tfn (018) 528 457
annons@nyan.ax
ADMINISTRATION
VD: Stefan Norrgrann
tfn (018) 528 447
stefan.norrgrann@nyan.ax
Ekonomichef:
Katrín Lindqvist tfn (018) 528 446

Prenumerationer:
Margareta Sävstrand
tfn (018) 528 443
prenumeration@nyan.ax
TRYCKERI Consa Print Ab,
Mariehamn, ISSN 0359-1414
PRENUMERATIONSPRISER
1.2.2009
Fortlöpande helår..... 189 €
halvår..... 97 €
kvartal 49 €

STOPTIDER FÖR ANNONSER

Publiceringsdag	Eller text & mindre annonser	Annonser större än 600 mm	Färgannonser
Månd	fre kl 12	tor kl 14	tor kl 14
Tisd	mån kl 12	fre kl 14	fre kl 14
Onsd	tis kl 12	må kl 14	må kl 14
Torsd	ons kl 12	tis kl 14	tis kl 14
Fred	tor kl 12	ons kl 14	ons kl 14
Lörd	tor kl 14	tor kl 12	tor kl 12

Target: onsdagar kl 12.00.
Tel. 0600-9-1219. 5,05 € + lsa

Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäteriverket.
© lantmateriverket, tillstånd nr 364.

FRANKRIKE FÖR ALLA SINNEN! PÅ SILJA

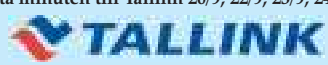
Sista minuten 20/9, 22/9, 23/9, 27/9, 29/9 och 30/9: Helsingfors-kryssa från 19€/pers i C dubbelhytt. Läs mera på www.silja.se

Torggatan 14, tel 16 711. Öppet: kl 9.30–17.00

KRYSSA TILL TALLINN!

Tallinn-kryssa fr 27,50€/pers i B dubbelhytt. Sista minuten till Tallinn 20/9, 22/9, 23/9, 24/9

Torggatan 14, tel 16 711
Öppet: kl 9.30–17.00

ÅLANDSTRAFIKEN t o m 31.12.2009

ROSELLA måndag–torsdag

M:hamn	Kapellskär
08.00	09.15
16.00	17.30
15.30	12.00
22.00	19.00

fredag–lördag

M:hamn	Kapellskär
07.30	08.30
12.45	14.00
18.30	19.30
12.00	09.00
18.00	15.00
23.00	20.00

söndag

M:hamn	Kapellskär
12.00	13.15
18.30	19.30
17.30	14.00
23.00	20.00

Buss Sto–Kap avg från Cityterminalen 1h 50 min före fartygets avg. Buss Norrtälje–Kapellskär ca 55 min före fartygets avg. Även buss Kap–Sto (färdtid ca 1h 20 min) efter fartygets ank. Bussen går via Norrtälje.

Kontakta vår resebutik för bussanslutning till Uppsala.

Åland–Stockholm dagligen

ÅLAND	STOCKHOLM
01.10 L	06.30
04.35 M	09.40
09.55 M	15.30
14.25 M	18.55
14.10 M	07.45
23.40 M	16.45
07.45 M	18.00
03.20 L	20.10

Åland–Finland dagligen

ÅLAND	ÅBO/H:FORS
03.30 L	07.35 Åbo
14.25 M	19.40 Åbo
23.45 M	09.55 Hel
14.10 M	08.45 Åbo
01.00 L	21.00 Åbo
04.25 M	17.30 Hel

M = Mariehamn L = Långnäs

Biljettförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min före ord avgång. Bokad bil skall vara incheckad och klar att köra ombord senast 30 min före ord avgång.

VIKING LINE

Stragatan 2, tel 260 11, bokn 262 11
www.vikingline.ax

FREDAG 25 SEPTEMBER 2009

| dagens ålänning |

“Vi ska äta åländsk lax”

Utanför Alko möter vi **Janina Holmberg** som har köpt vin till lördagens middagsbjudning. Hon har fått händerna på en åländsk lax och har nu samlat ihop vänner som ska få smaka en bit av den lyxiga fisken.

Sanna bor egentligen i Uppsala men är ålänning i själ och hjärta. Tyvärr har hon bott i Sverige så länge att hon blivit av med hembyggsrätten.

–Vi som är födda ålänningar borde aldrig bli av med hembyggsrätten. Landskapet borde väl vara intresserade av att utflyttade ska komma tillbaka, säger Sanna. Men det är ju lätt att få tillbaka den så jag är egentligen inte så orolig.

Vad jobbar du med i Uppsala?

–Just nu är jag mammaledig men annars jobbar jag på Arlanda, på SAS tekniska avdelning.

Hur trivs du med det?

–Det är alltid stressigt och bråttom. Jag ska leverera flygplansdelar och drar det ut på

Bortaålänning. När Janina Holmberg inte är mammaledig på Åland ser hon till att flygplanen på Arlanda får rätt reservdelar.

tiden kommer ju inte planen iväg. Det är också förvånansvärt dyrt med muttrar och skruvar till flygplan.

Vad har du gjort på mammaledigheten?

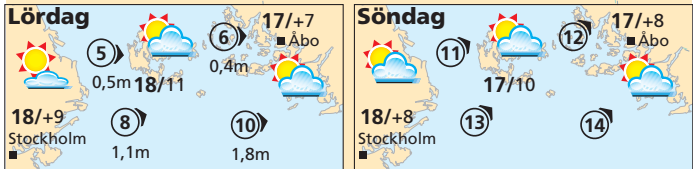
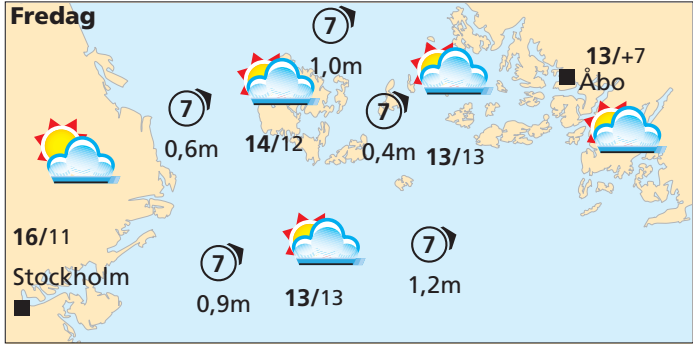
–Vi har varit på Åland hela sommaren, i barndomshemmet Västergård i Ytternäs. Vi har passerat på att skörda bär

och svamp och bara njuta.

Vem skulle du vilja hälsa till?

–Till våra middagsgäster, ni är välkomna på lördag!

TEXT OCH FOTO:
TANJA LÖNNQVIST
tanja.lonnqvist@nyan.ax
tfn 528 463

I går kl 15

	temp.	vind	moln.
Jomala	12	VSV	5
Åbo	14	SV	6
Helsingfors	15	NV	3
Stockholm	10		

Vattenståndet i går kl 15

	Föglö +12 cm	Åbo +10 cm
Solen i dag	Upp 7:32	Ner 19:29
Mariehamn	7:12	19:09
Helsingfors	6:40	18:37
Stockholm		

METEOROLOGISKA INSTITUTET

Max/min temp. 17.9 - 24.9, klo 9

	max.	min.	datum
Jomala	+19,3	19.9	+5,8 18.9
Åbo	+18,9	19.9	+4,4 24.9
H:fors	+18,7	19.9	+7,1 24.9

För ett år sedan

	Jomala	Åbo	Helsingfors
16	16	16	17
17	16	16	17

Utomlands i går

	Köpenhamn	Oslo	Bryssel	Moskva	London	Paris
18	18	17	17	16	17	18
19	18	17	17	16	17	18

Vädertjänsten Tel.0600 10600 3,95 /min +Isa

Afrikanisk couscous

1 msk olja
2 vitlöksklyftor
1 morot
400 g malet kött
2 tsk spiskummin
0,25 tsk kanel
0,75 dl russin
0,75 dl nektar (fyra frukters juice)
1 tsk salt
0,5 dl vatten
100 g gröna bönor
couscous och naturell yoghurt

Skala och hacka vitlöken, skala moroten och skär i tunna stickor. Bryn köttet i olja i en gryta, lägg i vitlök och morötter samt kryddor, nektar, vatten och salt. Låt sjuda under lock 10 minuter. Lägg i bönorna och fortsätt koka 5 minuter. Koka under tiden couscousen och servera med yoghurt.

TIPSA 0457 313 4444 **MESSA 0457 323 4444** **RING 018 23444**

Visa din tacksamhet

med Nyans ros

Nya Åland

må-fre 9-17 / lör 10-14

Nyhet!

Nu byter vi ut
”knappbatterin”
i hörapparater.

tel 14 950 / Skarpansv. 28

SUPER-ERBJUDANDE!

FRYS-BOXAR

från 350€

Erbj. gäller så långt lagret räcker

Varvsvägen 2, 22100 Mariehamn, tel. 22 424
Öppet: vardagar 9-17, lördagar 10-13

CHOCKPRIS!

Den smarta **FAMILJEBILEN!**

TOYOTA COROLLA VERSO 1,6 -03

Mätarställning: 115.100 km

S/v däck, motorvärmare/ coupéutag, radio/CD, fjärrstyrt centallås, aircond, färdator, 2-ägare, 4 airbags, ABS bromsar, 2st integrerade barnstolar i baksätet m.m.

11.900€

DAN'S BIL & solskydd

G. Godbyvägen 11, tfn 018-17 325

PASSAR TILL HÖSTEN

24€

T-SHIRT LÅNG ÄRM

Kvalitet 100% bomullsjersey

Armégrön, svart, marin, grå

Strl S-XXXL

DALKARBYV. 2 | Tel. 14 587
Må-to 8-17 | fre 8-16 | lö 10-13

När du vårdar din inre skönhet, strålar den från ditt ansikte

Den normala huden hos nordiska kvinnor utsätts för en lång, kall vintersäsong som kräver varma kläder. Då tillbringar man mest tid inomhus i värmen. Kvinnor med torr hud finner inte ens någon lättnad i sommarens ankomst: huden känns stram, tunn och törstig. Ladyvita Beauty Moisture within är ett kosttillskott med naturens mest effektiva fuktgivare som återställer hudens livskraft. Den fuktar huden i ditt ansikte och på kroppen på djupet.

60 kaps. 18,-

Hälsokost
MAGAZIN tfn 17 390